



Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib

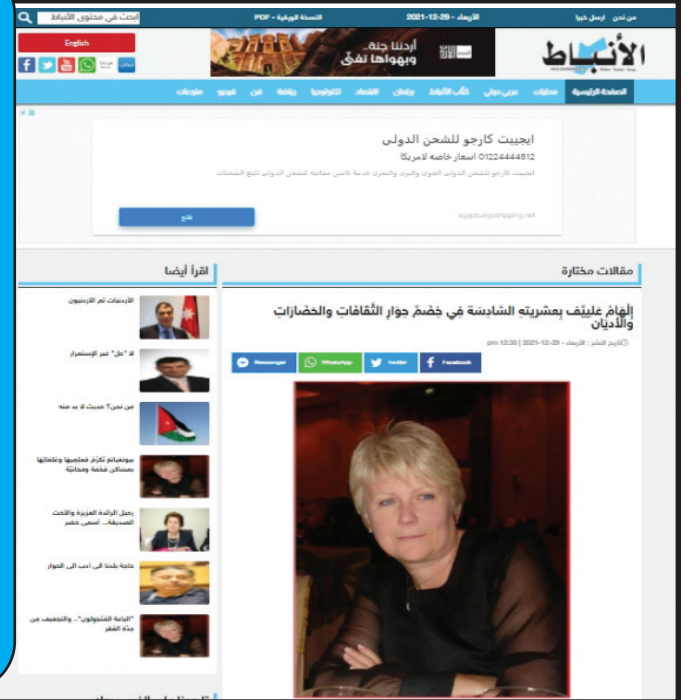
3



№ 240 (6440) 30 dekabr
2021-ci il. Qiyməti 40 qəpik

İordaniyalı jurnalist: Prezident İlham Əliyev mədəniyyətləri, sivilizasiyaları və dinləri birləşdirən liderdir

Rus əsilli iordaniyalı jurnalist Yelena Neduçina "Əl Ənbat" və "Cohina" nəşrlərində "Prezident İlham Əliyev mədəniyyətləri, sivilizasiyaları və dinləri birləşdirən liderdir" sərlövhəli məqalə ilə çıxış edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Prezident İlham Əliyevin dinlər, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında elmi və ardıcıl obyektiv diskussiyaları dəstəkləyən dünya liderlərindən biri olduğu qeyd edilib.



Prezidentdən mühüm addım: Əmək pensiyalarının minimum məbləği artırıldı



Minimum pensiyanın artırılması 65 min şəxsi əhatə edəcək



Ermənistan hansı səbəblərdən beynəlxalq məhkəməyə verilib?



Rusiya ermənilərin Qarabağla bağlı gizli planlarında iştirak edəcəkmi?



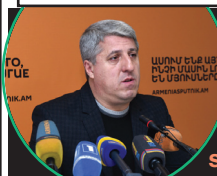
Prezident İlham Əliyev "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə Qanunu imzalayıb. Qanunda "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası

Qanununun 6-1-ci maddəsinin birinci cümləsində "2019-cu il 1 oktyabr tarixindən 200" sözləri "2022-ci il yanvarın 1-dən 240" sözləri ilə əvəz edilir. Bu Qanun 2022-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minir.

Kirayədə qalanların NƏZƏRİNƏ: Əlavə pul ala bilərsiniz



12 Ermənistanda yeni müharibə çağırışları səslənir



Ermənistanı tərk edən mövqelərdə olan revanşist qüvvələr deyərək yaşadıqları ölkələrini tam şəkildə məhv etməmiş, xəritədən silməmiş öz sərsəm çağırışlarından əl çəkməyiblər. SİA xəbər verir ki, bu dəfə "Vətən" partiyasının funksioneri, iranşünas Vardan Voskanyan feysbuk...



Mbappe "Real"ə keçməyəcəyi

PSJ-nin futbolçusu Kilian Mbappe "Real" keçib-keçməyəcəyi barədə suallara cavab verib. Goal.com xəbər verir ki, Paris təmsilçisi ilə sözləşməsi mövsümün sonunadək nəzərdə tutulan 23 yaşlı hücumçu 4 gün sonra istənilən klubla rəsmi şəkildə danışıqlar aparmaq haqqına sahib olacaq. Lakin Mbappe hələ "Real"ə getməyi düşünmədiyini deyib:



Uşaqların peyvənd olunması vacibdirmi?

16

"Ümumiyyətlə qeyd etmək istərdim ki, əsrlər boyu virusların, infeksiyaların yayılma hadisələri baş verib və bu proses hər zaman davam..."

Hərbçilər üçün nəzərdə tutulmuş mənzillər istifadəyə verilib



Dekabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin (MİDA) Hövsan və Yasamal Yaşayış komplekslərində inşa edilmiş binalarda hərbiçilər üçün nəzərdə tutulmuş mənzillər istifadəyə verilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev hər iki yaşayış kompleksindəki mənzillərlə tanış olub.

Başla çatmaqda olan 2021-ci ilin son iş günlərində. Amma bu o demək deyil ki, dövlət tədbirlərinin keçirilməsində hər hansı ixtisar var. Onu da nəzərə almaq lazımdır ki, təkcə dekabr ayında Prezidentin gündəlik fəaliyyət xronikasında 12 rəsmi qəbul, Quba, Hadrut və Şuşa olmaqla 2 region səfəri, Belçika və Rusiyaya xarici səfərlər daxildir. Hava və avtomobil yolları ilə qət edilən ümumi məsafə isə 15 min kilometrdən artıqdır.

Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin fəaliyyətində diqqəti çəkən amillərdən biri gərgin iş qrafikinə rəğmən, görülən işlərlə yerində tanış olmaqdır. Bu amil xüsusilə sosial layihələrdə özünü daha qabarıq büruzə verir.

Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri barədə" 2011-ci il tarixli Fərmanına əsasən, 20 il və daha çox qüsursuz xidmət edən hərbi qulluqçular dövlət vəsaiti hesabına mənzillə təmin olunurlar. İndiyədək 2208 hərbi bu təşəbbüsdən faydalanıb.

Yeni 2022-ci ili daha 130 hərbi ailəsi öz mənzilində qarşılayacaq. Onlardan 48-i Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin Hövsan Yaşayış Kompleksində mənzillə təmin edilib. Dövlətimizin başçısı Hövsan Yaşayış Kompleksindəki mənzillərdə yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Sonra Prezident İlham Əliyev MİDA-nın Yasamal Yaşayış Kompleksinə gəldi. Bu kompleksdə isə 82 hərbi ailəsinə mənzil verilib. Dövlətimizin başçısı mənzillərə baxdı. Mənzillər tam təmirlidir, mətbəx mebeli ilə təchiz olunub. Azərbaycan belə dövlət proqramının icra edildiyi nadir ölkələrdəndir.

Ümumiyyətlə, ölkəmizdə ordu quruculuğu prosesində hərbiçilərin sosial müdafiəsi, onların mənzil-məişət problemlərinin həlli, xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması xüsusi yer tutur. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı ərəfəsində təqdim olunan növbəti mənzillər bunun əyani təsdiqidir.





Dekabrın 29-da Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin videokonfrans formatında növbəti iclası keçirilib.



İdarə Heyətinin iclasının müzakirəsinə "Yeni Azərbaycan Partiyasının Proqramının təsdiq edilməsi" və "Yeni Azərbaycan Partiyasında üzvlük haqlarının məbləği və ödənilməsi qaydasının təsdiq edilməsi" məsələləri çıxarılıb.

Birinci məsələ barədə məlumat

verən YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirib ki, VII qurultayda partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyev Yeni Azərbaycan Partiyasının yeni proqramının hazırlanması barədə tapşırıq və tövsiyələrini verib. Bu tövsiyələrdən irəli gələrək yaradıl-

Yeni Azərbaycan Partiyası İdarə Heyətinin növbəti iclası keçirilib

mış müvafiq işçi qrupu tərəfindən proqram üzərində işlərə başlanılmış, ötən müddət ərzində sənədin layihəsi işçi qaydada dəfələrlə geniş tərkibdə müzakirə olunmuş, Partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyevin irad və tapşırıqları əsasında təkmilləşdirilmişdir.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin qurucusu olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının böyük inkişaf yolu keçdiyini deyən Tahir Budaqov xatırladı ki, partiyamızın fəaliyyəti dövründə qəbul olunmuş proqramlar uğurla icra olunub. Diqqətə çatdırılıb ki, 1992-ci ildə təsis konfransında qəbul olunmuş və 1999-cu ildə keçirilmiş I qurultayda yenilənmiş Partiyamızın yaradıcısı Heydər Əliyevin müəllifi olduğu proqramda ideoloji prinsiplər, o cümlədən sosial-iqtisadi tərəqqi, əhəlinin rifah halının yüksəldilməsi, sosial ədalətin bərqərar olunması, vətəndaş həmrəyliyi, Azərbaycanın beynəlxalq müstəvidə mövqelərinin möhkəmləndirilməsi, ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi əsas hədəflər sırasında olmuşdur. Ötən illər ərzində qarşıya qoyulmuş bu vəzifələr yüksək səviyyədə icra edilib.

YAP Mərkəzi Aparatının rəhbəri qeyd edib ki, partiyamızın proqramı Azərbaycan xalqını və dövlətini qurtuluşdan tərəqqiyə, tərəqqidən zəfərə çatdırıb. Yeni proqram isə, əsasında ulu öndər Heydər



Əliyevin müəyyənləşdirdiyi təməl prinsipləri dayanmaqla, Yeni Azərbaycan Partiyasının gələcək fəaliyyət istiqamətlərini müəyyən edən sənəddir. 5 fəsildən ibarət olan proqramda Cənubi Qafqazda yeni realiaqlar yaradan Azərbaycanın qarşısında dayanan yeni hədəflər əksini tapmışdır.

Müzakirələr zamanı çıxış edən YAP İdarə Heyətinin üzvləri Mübariz Qurbanlı, Musa Quliyev və Hikmət Babaoğlu partiyanın yeni proqramının əhəmiyyətini vurğulayaraq nəzərdə tutulan gələcək hədəflərində partiyamızın Sədri, Prezident cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçiriləcəyinə əminliklərini ifadə ediblər.

Müzakirələrdən sonra Yeni Azərbaycan Partiyasının Proqramı yekdilliklə təsdiq edilib.

Daha sonra iclasda "Yeni Azərbaycan Partiyasında üzvlük haqlarının məbləği və ödənilməsi qaydasının təsdiq edilməsi" məsələsi müzakirə olunub. Bu barədə məlumat verən YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirib ki, sənəd Yeni Azərbaycan Partiyasının Nizamnaməsinin 5.5-ci bəndinin icrasını təmin etmək məqsədilə hazırlanıb. Müzakirələrdə YAP İdarə Heyətinin üzvləri Cavid Osmanov, Bayram Aslanov və Elmar Qasımov çıxış etdikdən sonra sənəd yekdilliklə təsdiq edilib.

"Hadrut-Füzuli yolu bölgənin inkişafına töhfə verəcək"



Füzuli-Hadrut yolu işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin inkişafı baxımından vacib infrastruktur layihəsidir. Bu sözləri S?A-ya verdiyi açıqlamasında iqtisadçı-ekspert, millət vəkili Vüqar Bayramov deyib.

Iqtisadçı-ekspertin sözlərinə görə, xüsusən nəzərə almaq lazımdır ki, bu yol praktik olaraq imkan verəcək ki, Hadrutla Füzuli arasında nəqliyyat kommunikasiyasını yaratmaq, həm də praktik olaraq Hadrutun Füzuli şəhəri və Füzuli rayonunda formalaşmış infrastruktur vasitəsi ilə daha geniş nəqliyyat şəbəkəsinin inteqrasiyası mümkün olsun.

"Bir tərəfdən də həmin yol Zəngəzur dəhlizinə inteqrasiya olunacaq. Nəzərə alsaq ki, Hadrutun iqtisadi potensialı kifayət qədər böyükdür, bu, təbii ki, bütövlükdə həmin bölgə üzrə yükdaşımanın həcmi artırılmasına imkan verəcək. Digər tərəfdən isə, xüsusən nəzərə alaq ki, bütövlükdə işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə nəqliyyat və infrastrukturun bərpası və intensiv şəkildə qurulması həyata keçirilir. Bu kontekstdən bu, həm də həmin ərazilərimizdə məskunlaşmanın tezləşməsi, iqtisadiyyatın formalaşması, Azərbaycan iqtisadiyyatına reinteqrasiyası baxımından da vacibdir. O baxımdan, Hadrut-Füzuli avtomobil yolu beynəlxalq standartlara uyğun olaraq qurulmaqla yanaşı, həm də bölgənin inkişafına xüsusi töhfə vermiş olacaq", deyir Vüqar Bayramov bildirib.

İnam Hacıyev

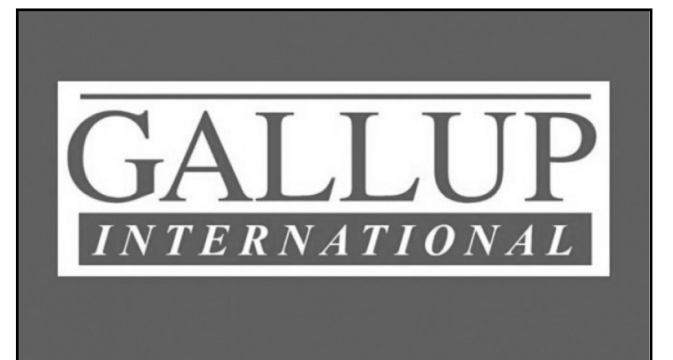
"Gallup International": "Azərbaycan bu indeks üzrə öndə gedən ölkələrdəndir"

Nüfuzlu "Gallup International" təşkilatının yaydığı məlumata əsasən Azərbaycanda iqtisadi optimizm göstəriciləri yüksəkdir. Bu barədə İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin məlumatında deyilir.

Məlumatla görə, iqtisadi ümid indeksində Azərbaycanın mövqeyi 53 balla qiymətləndirilib ki, bu da ötən ilin göstəricisindən 6 bal daha yuxarı göstəricidir. Eyni zamanda, bu göstərici İndoneziya və Albaniyadan sonra ən yaxşı 3-cü göstəricidir. İqtisadi ümid indeksi ölkə vətəndaşlarının gələcək iqtisadi perspektivlərlə bağlı gözləntilərinə əsaslanır və vətəndaşlar arasında aparılmış sorğunun nəticələrinə əsas götürür.

Son illərdə xüsusi ilə də inkişafda olan ölkələrdə iqtisadi ümid indekslərinin davamlı olaraq artdığı müşahidə olunmaqdadır. Ümumilikdə isə, pandemiyanın təsiri ilə iqtisadi ümid göstəriciləri qlobal miqyasda resessiv trendlərə məruz qalıb. Bununla yanaşı, qlobal olaraq vətəndaşların gələcəyə iqtisadi ümidləri yüksək qiymətləndirilib. Baxmayaraq ki, bir sıra ölkələrdə müxtəlif dolayı səbəblər (müharibə, təbii fəlakət, siyasi böhranlar və s.) vətəndaşların gələcəyə iqtisadi ümid gözləntilərini xeyli azaldıb. Hazırda siyasi böhranların davam etdiyi regionların iqtisadi ümid indekslərinin xeyli aşağı olması da diqqətəlayiqdir.

1947-ci ildən fəaliyyət göstərən "Gallup International" təşkilatı dünyada müxtəlif sosioloji sorğular və tədqiqatların aparılması üzrə ixtisaslaşmış nüfuzlu və geniş şəbəkəyə malik beynəlxalq təşkilatdır. Müvafiq sorğu da elə həmin ildən aparılır. Təşkilatın cari ilin oktyabr-dekabr aylarında apardığı sorğular ümumilikdə 44 ölkədə 41 560 insanı əhatə edib. Sorğunun nəticələrinə əsasən dünya üzrə respondentlərin 38%-i 2022-ci ilin 2021-ci ilə müqayisədə daha yaxşı, 28%-i daha çətin, 27%-i isə əsaslı dəyişikliklərin olmayacağına inanır. Beləliklə, qlobal miqyasda iqtisadi ümid indeksi ötən ilə müqayisədə azalıb.



İndeks insanların öz ölkələrinin iqtisadi gələcəyi barədə düşüncələrini ölçən mühüm indikator hesab olunur. Bu indeksin metodologiyası əhəlinin ümumi rifahını deyil, daha çox, gələcəklə bağlı iqtisadi gözləntilərini əsas götürür. Lakin aydındır ki, gələcəyə bağlı gözləntilər məhz cari situativ vəziyyət əsasında formalaşır. Bu baxımdan, indeksin nəticələri sosioloji sorğulara əsaslandığı üçün ölkə vətəndaşlarının təkcə iqtisadi deyil, həm də cari siyasi, mədəni və psixoloji vəziyyətinin də inkişafı hesab olunmalıdır. Azərbaycanın mövcud indeks üzrə post-müharibə dövründə yüksək nəticələr göstərməsi həm də Qarabağ regionundakı münaqişənin uzun illərdən sonra hərbi-siyasi yolla həllinin yaratdığı nəticələri də əks etdirir.

Azərbaycan, bundan əlavə, 2021-ci ildə İrs Fondunun hazırladığı "İqtisadi Azadlıq İndeksi 2021" hesabatında 6 pillə irəliləyərək 172 ölkə arasında 38-ci yerdə qərarlaşıb. Ölkə bu il "Davamlı inkişaf hesabatı 2021" sənədində dünyanın 166 ölkəsi arasında "davamlı inkişaf məqsədləri indeksi" üzrə 55-ci pillədə mövqə tutub. Eyni zamanda, Azərbaycan cari ildə açıqlanmış digər reyting hesabatlarında da rolunu qoruyub saxlayıb. Örnək olaraq, "Global Firepower" təşkilatının "Potensial Hərbi Güc 2021" reyting siyahısında Azərbaycan bu il 63-cü mövqedə qərarlaşmağa nail olub.

Yeni Azərbaycan Partiyası Təftiş Komissiyasının növbəti iclası keçirilib



Dekabrın 29-da Yeni Azərbaycan Partiyası Təftiş Komissiyasının videokonfrans formatında növbəti iclası keçirilib.

YAP Təftiş Komissiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı Sevinc Hüseynova iclasın gündəliyi barədə məlumat verib. Bildirib ki, iclasda YAP Təftiş Komissiyasının 2022-ci il üçün İş Planının təsdiqi müzakirə olunacaq, cari məsələlərə baxılacaq.

İclasda YAP Təftiş Komissiyasının üzv-

ləri - Aydın Hüseynov, Mələhət İbrahimqızı, Naqif Həmzəyev, Səməd Seyidov, Musa Musayev, Cavanşir Paşazadə və Elman Nəsirov İş Planına münasibət bildiriblər. Sonda YAP Təftiş Komissiyasının 2022-ci il üçün İş Planı təsdiq olunub.

Adil Əliyev: Hadrutda Komando Briqadasının yaradılması Ermənistan üçün çəkindirici amildir

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin dekabrın 24-də Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsinə və Şuşa şəhərinə səfəri onun 60 illik yubileyi günündə baş verdiyindən xüsusi diqqət cəlbir. Dövlətimizin başçısı Hadrut qəsəbəsində Komando Briqadası üçün hərbi hissənin açılış mərasimində iştirak etdi, Şuşa şəhərində Cıdır düzündə isə ona 60 illik yubileyi münasibətilə göndərilmiş təbriklərə cavab verdi, eləcə də Yuxarı Gövhər Ağəməscidini ziyarət etdi və Şuşada dörd yaşlı uşaqla səmimi söhbət etdi.



mək nöqteyi-nəzərindən Hadrut Vətən müharibəsi zamanı xüsusi hərbi-strateji və rəmzi əhəmiyyətə malik olmuşdur. Erməni tərəfi Hadrutun Azərbaycan Ordusu tərəfindən azad olunduğunu bir neçə gün inkar etmiş və Hadrutun itirilməsilə barışa bilmədiyinə görə hər vaxtlar onu ört-basdır etməyə çalışmışdır. Ona görə də Hadrut təkcə Ermənistan ordusunun məğlubiyyətini deyil, həm də Ermənistanın yalan və şayiələrinin, uydurduqları müxtəlif miflərin ifşa olunmasının rəmzidir. Prezidentin qeyd etdiyi kimi, "Hadrut azad edildəndən sonra Ermənistan ordusunda fərarilik halları daha geniş vüsət almışdır". Hadrut və Şuşanın keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətinin tərkibinə aid idilər. Məhz buna görə Azərbaycanın Hadrut və Şuşanı azad etməsi olduqca önəmli, strateji bir mərhələ idi", - deyir A.Əliyev bildirir.

Onun sözlərinə görə, Hadrut və Şuşa səfərlərinin bir mənası da odur ki, bir tərəfdən dövlətimizin başçısı İlham Əliyev Prezident kimi işğaldan azad edilmiş ərazilərimizi, o

Prezidentin öz ad gününü xalqla, xüsusilə əhalinin həssas təbəqələri ilə birlikdə keçirməsi artıq ənənə halına çevrilib. Dövlətimizin başçısı 50 illik yubileyini də Ağcabədi rayonunda məcburi köçkünlərin əhatəsində qeyd etmişdi.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Milli Məclis sədrinin müavini Adil Əliyev söyləyib.

O bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin öz ad günlərini və yubileylərini bu tərzdə qeyd etməsi Prezident-xalq, iqtidar-vətəndaş birliyi və Ali Baş Komandanla ordu birliyinin ən bariz rəmzlərindəndir. Bu, həm də Vətən müharibəsində yazdığımız qəhrəmanlıq salnaməmizin, dastana dönmüş Şuşa uğrunda döyüşümüzün təməlinə dayanan Prezident-Ordu-Xalq birliyinin təəcəssümüdür.

A.Əliyev qeyd edib ki, Hadrut səfəri zamanı yeni yaradılmış Komando Briqadası üçün hərbi hissənin açılışı oldu. Komando Briqadasının yaradılması Azərbaycan Ordusunda bir yenilikdir. Bu fakt ordu quruculuğunun, hərbi qüdrətimizin daim yüksək səviyyədə saxlanması və hərbiçilərimizin peşəkarlıq səviyyəsinin müntəzəm surətdə artırılmasının müharibədən sonrakı dövrdə də dövlətin əsas prioritetlərindən biri kimi aktual olaraq qalmasını göstərir. Bunu Prezident İlham Əliyev Hadrutda açıq şəkildə bəyan edərək dedi: "Bu hərbi hissənin ən böyük əhəmiyyəti ondan ibarətdir ki, biz müharibədən sonra ordu quruculuğu prosesini dayandırmamışıq və orduya ayrılan xərcləri azaltmamışıq, əksinə, artırırmışıq".

Milli Məclis sədrinin müavini diqqətə çatdırıb ki, hazırkı şəraitdə hərbi qüdrətimizin və ordumuzun hazırlıq səviyyəsinin gücləndirilməsi, ümumən, Komando Briqadasının yaradılması isə xüsusən erməni tərəfi üçün çəkindirici amil kimi çıxış edir. Vətən müharibəsində darmadağın edilməsinə baxmayaraq, Ermənistanda müəyyən dairələr hələ də revanşist bəyanatlar səsləndirirlər, həmçinin bizə qarşı bir neçə dəfə silahlı təxribatlar törədilib. Həmin təxribatların qarşısı ordumuz tərəfindən qətiyyətlə və yüksək peşəkarlıqla alınıb. Gələcəkdə də istənilən belə təxribata layiqli cavab vermək və düşməni belə əməllərdən çəkəndirmək üçün Azərbaycan Ordusunun təchizatı və hazırlığı, eləcə də hərbiçilərimizin şəxsi peşəkarlığı hər zaman yüksəldilməlidir. Müzəffər Ali Baş Komandan Hadrutdan Ermənistanla bir daha xəbərdarlıq etdi: Bildirdi ki, əgər Ermənistan yenidən bizim üçün təhlükə mənbəyi olmağa cəhd edərsə, onların axırıncı Qarabağ müharibəsindəki kimi olacaq.

"Bu baxımdan, Hadrutda komando hərbi hissəsinin açılışı mühüm hadisədir. Çətin coğrafi şəraitinə görə və Şuşaya doğru irəlilə-

cümlədən Şuşa və Hadrutu bərpa edir, yenidən qurur, digər tərəfdən isə Ali Baş Komandan kimi ordu quruculuğumuzu davam etdirərək hərbi qüdrətimizi artırmaqla yenidən tikilən Qarabağa, Şərqi Zəngəzura və digər torpaqlarımıza qarşı ola biləcək təhdidləri bəri başdan neytrallaşdırır.

Minimum pensiyanın artırılması 65 min şəxsi əhatə edəcək



Ölkəmizdə növbəti sosial islahat paketinin tərkib hissəsi kimi, Prezident İlham Əliyevin təsdiq etdiyi yeni qanunla minimum aylıq əmək pensiyasının məbləği 2022-ci ilin əvvəlindən 20% artımla 200 manatdan 240 manata çatdırılır.

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyindən SİA-ya verilən məlumata görə, minimum pensiyanın artırılması 65 min pensiyaçıni əhatə edəcək. Onlardan 44 min şəxsin pensiyaları artırılaraq 240 manata çatdırılacaq. Digərləri isə il ərzində pensiyaya çıxacaq şəxslər olacaq ki, onlara təyin edilən pensiyanın minimum məbləği artıq 200 deyil, 240 manat təşkil edəcək. Artım üçün illik 13,2 milyon manat əlavə vəsait ayrılacaq.

Ümumilikdə, sosial ödənişlərdə ardıcıl xarakter alan ciddi artım dinamikası pensiya təminatında da aydın şəkildə özünü göstərir.

Son 3 ildə reallaşdırılan sosial islahatların nəticələrindən biri kimi, ölkəmizdə minimum pensiya 2,2 dəfə artırılaraq 110 manatdan 240 manata çatdırılıb. 2022-ci il üçün yaşayış minimumu pensiyaçılar üçün 176 manat müəyyən edilib. Bunu nəzərə alaraq, qeyd edək ki, gələn il minimum pensiya məbləği pensiyaçılar üçün yaşayış minimumunu 36,4% üstələyəcək. Minimum pensiya kimi, orta aylıq pensiya da mütləq artmaqda davam edir. Son üç ildə orta aylıq pensiya 60% artaraq 331 manata, yaşa görə pensiya 358 manata çatıb.

İordaniyalı jurnalist: Prezident İlham Əliyev mədəniyyətləri, sivilizasiyaları və dinləri birləşdirən liderdir



Rus əsilli İordaniyalı jurnalist Yelena Neduchina "Əl Ənbat" və "Cohina" nəşrlərində "Prezident İlham Əliyev mədəniyyətləri, sivilizasiyaları və dinləri birləşdirən liderdir" sərlövhəli məqalə ilə çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə Prezident İlham Əliyevin dinlər, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında elmi və ardıcıl obyektiv diskussiyaları dəstəkləyən dünya liderlərindən biri olduğu qeyd edilib. İordaniyalı jurnalist vurğulayıb ki, 60 illik yubileyini qeyd edən Azərbaycanın dövlət başçısı istər öz ölkəsində, istərsə də onun hüduqlarından kənarda irqindən, dini mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, bütün insanların dərin hörmətini qazanıb. Onun bu cür yüksək nüfuza malik olmasının səbəbi müxtəlif mədəniyyətlərə, adət-ənənələrə və dini etiqadlara qayğı və diqqətindən irəli gəlir. Azərbaycan Prezidenti məhz bu mövqedən çıxış edərkən

regionda sülhün, xalqların dinc yanaşı yaşamasının, tərəqqi və əməkdaşlığın rəmzi olan görkəmli siyasətçi imici qazanıb. O, eyni zamanda, öz ərazilərini Ermənistanın işğaldan azad edən qalib sərkərdə kimi də böyük nüfuza malikdir.

Məqalədə diqqətə çatdırılıb ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva uzun illər və ardıcıl həyata keçirdikləri tədbirlər sayəsində bütün dünyada tolerantlıq, dinlərarası və mədəniyyətlərarası dialoqun qarçıları kimi tanınırlar. Azərbaycanın dövlət başçısı İslam abidələri və məscidlərlə yanaşı, həm də xristian məbədlərinin də mühafizəsi və bərpasına xüsusi diqqət yetirir. Məhz onun qayğısı sayəsində qədim alban kilsələri, tarixi abidələri qorunub və bərpa edilib. Prezident İlham Əliyev 2018-ci ildə Bakıda keçirilən Qoşulmama Hərəkatının nazirlər səviyyəsində keçirilən konfransında birmənalı olaraq bəyan edib ki, mədəniyyətlərarası dialoqun inkişafı Azərbaycan dövləti üçün prioritet məsələdir.

2021-ci il Qarabağımızın mədəniyyət tarixində yeni səhifələr açdı

Xalqımızın tarixi qədr qədim və zəngin olan Azərbaycan mədəniyyəti xalqın yüksək mədəni irsə malik olmasını sübut edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi mədəniyyət siyasəti nəticəsində milli mədəni irsimizin, dəyər və sərvətlərimizin qorunub saxlanılmasına töhfələrini verir. Məlumdur ki, mədəniyyət hər bir xalqın mənəvi dünyasının, milli mövcudluğunun əsas atributlarından biridir. Bu gün Azərbaycan mədəniyyəti ənənələri üzərində inkişaf mərhələsini keçərək yaşayır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin mədəniyyət sahəsinə dair imzaladığı Fərman və Sərəncamların məntiqi olaraq milli mədəniyyətimizin dünyada tanınması, ölkəmizin dünyanın mədəniyyət məkanına uğurla inteqrasiya olunması, milli mədəni irsimizin, dəyər və sərvətlərimizin qorunub saxlanılması, inkişaf etdirilməsi istiqamətində müəyyən nəticələrə nail olunur. Dövlət başçısının mədəniyyət siyasəti nəticəsində əldə olunan uğurların miqyası geniş və əhatəlidir. 2021-ci il də Azərbaycan mədəniyyətinə böyük töhfələri ilə yaddaşlara köçdü. İlk olaraq, vurğulamaq yerinə düşər ki, dövlət başçısının müvafiq Sərəncamı ilə 2021-ci ilin dahi şair və mütəfəkkir Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyi şərəfinə "Nizami Gəncəvi ili" elan edilməsi Azərbaycan mədəniyyət və ədəbiyyatının bayramı oldu. Əlamətdar il çərçivəsində respublikamızda və ölkə xaricində, beynəlxalq təşkilatlarda müxtəlif tədbirlər, təqdimatlar keçirildi. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Festivalı, bu festival çərçivəsində gerçəkləşən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Forumu, "İşıq festivalı. Nizami Gəncəvi" adlı audiovizual layihə, həmçinin tamaşa nümayişləri, konsert və sərgilər əlamətdar ilin yadda qalan tədbirləri oldu. Eyni zamanda Mədəniyyət Nazirliyinin dəstəyi ilə mütəfəkkir şairin beş poemasının yer aldığı nəşr - "Nizami Gəncəvi. Xəmsə" kitabı Türkiyədə çap edildi. İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı (İƏT) Gənclər Forumunun Avrasiya Regional Mərkəzinin (ARM) təşəbbüsü ilə böyük Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr olunmuş "Nizami - bəşəriyyətin şairi" adlı beynəlxalq esse müsabiqəsi keçirildi. İordaniyada dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyinə həsr olunmuş simpozium keçirildi. Paytaxtımızda keçirilən "Nizami Gəncəvi: Mədəniyyətlər arasında körpü" mövzusunda Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Forumu Nizami dünyasından dünyaya bir mesaj oldu. Nizami Gəncəvinin anadan olmasının 880 illiyinə həsr edilmiş Beynəlxalq Forum dahi mütəfəkkirin zəngin ədəbi irsini araşdıran nüfuzlu beynəlxalq alim, tədqiqatçı və elm adamlarını bir araya gətirmiş oldu.

MƏDƏNİYYƏT NAMİNƏ SÜLH

2021-ci ildə Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada təbliği istiqamətində uğurlu işlər reallaşdı. Azərbaycan mədəniyyətinin müxtəlif sahələri üzrə xarici ölkələrdə keçirilən festival və müsabiqələrdə iştirakı təmin edilib. İstedadlı uşaq və gənclər beynəlxalq incəsənət layihələrində uğurla imza atıblar. Bu il eyni zamanda, beynəlxalq mədəni əməkdaşlıq sahəsində də uğurlarla müşayiət olunub. İCESCO Baş direktorunun ölkəmizə səfəri zamanı



işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə olması, Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən irəli sürülən "Mədəniyyət naminə sülh" global kampaniyası, Şuşa şəhərinin qarşısındakı illərdə islam və Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtları elan edilməsi ilə bağlı İCESCO və TÜRKSOY-la səmərəli əməkdaşlıq davam etdirilib. Bu il həmçinin UNESCO Baş Konfransının 41-ci sessiyası gedişində Azərbaycan Respublikası 2022-2025-ci illər üzrə təşkilatın İcraiyyə Şurasına üzv seçilib. Ölkəmiz həm də UNESCO-nun Silahlı münaqişələr zamanı mədəni mülkiyyətin qorunması üzrə Komitəsinə də üzv olub. Bütün bunlar ölkəmizin beynəlxalq mədəni əməkdaşlıqda etibarlı tərəfdaş kimi tanınmasının bariz nümunəsidir. Lənkəran şəhərinin qastronomiya tematikası üzrə UNESCO-nun Yaradıcı Şəhərlər Şəbəkəsinə daxil edilməsi də ilin uğurlarındandır. Gələn il UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi üzrə Reprezentativ Siyahısına salınması ilə bağlı "İpekçilik və toxuculuq üçün ənənəvi ipək istehsalı", "Sədəf sənəti", "Pəhləvan - ənənəvi zoxxana oyunları və idman növləri", "Molla Nəsrəddin şifahi xalq ədəbiyyatı", "Çay mədəniyyəti" və "Balaban sənətkarlığı və ifaçılıq sənətləri" nominasiya faylları üzrə müraciət ediləcək. Həmçinin 2022-ci ildə Fikrət Əmirovun 100, 2023-cü ildə Hacı Zeynalabdin Tağıyevin 200 illik yubileyləri UNESCO-da qeyd ediləcək.

Mədəniyyətimizin ölkə daxilində təbliği məqsədilə il ərzində müxtəlif layihələr həyata keçirilib, tədbirlər təşkil olunub. "Mədəniyyətimizin simaları", "Xristian irsimizi tanıyaq", "İslam irsimizi tanıyaq", "Mədəni yenilənmə", "Səhnədən səngərə", habelə Vətən müharibəsinə həsr edilən sənədli filmlərin çəkilişi gənc nəslin maariflənməsinə töhfə vermiş oldu. Həmçinin görkəmli mədəniyyət xadimlərinin yubiley və xatirə gecələrinin keçirilməsi də mədəniyyətimizin ölkə daxilində təbliğinə xidmət edir. Bu sırada Aşıq Ələsgərin 200, Xan Şuşinskiyin 120, Mikayıl Abdullayev və Kamil Əliyevin 100, Tofiq Bakıxanovun 90 və başqa əlamətdar yubiley tədbirləri ictimaiyyət tərəfindən böyük maraqla qarşılandı.

Əlbəttə, bütün dünyada olduğu kimi, COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar Azərbaycan mədəniyyət sahəsində yaranan çağırışların həll edilməsi diqqətdə saxlanılmışdır. Kitabxana, qalereya və muzeylər, eləcə də teatr və kino nümayiş müəssisələri ilin əvvəlində fəaliyyətini əsasən onlayn formatda qurdu. Sonralar karantin şərtlərindəki yumşalmalarla müəyyən qaydalara əməl etməklə intensiv fəaliyyət təmin edildi.

FİLMLƏRİMİZ BEYNƏLXALQ FESTİVALLARDA

Mədəniyyət sahəsində və idarəetmə sistemində islahatların aparılması hədəfi ilə bağlı 2030-cu ilədək "Azərbaycan Respublikası

nın mədəniyyət strategiyası"nın hazırlanması ilə bağlı artıq işlər görülüb. Bu sahədə 5 istiqamət üzrə - mədəni irsin qorunması, insan kapitalının inkişafı, yaradıcı sənayeye dəstək, Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq səviyyədə təşviqi, mədəniyyətin Qarabağa, Qarabağın mədəniyyətə qaydışı prioritetlər elan edilib. Bu hədəf üzrə Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi məqsədilə 5 yeni regional idarə yaradılıb.

Mədəniyyət və yaradıcılığın inkişafı məzmununun zənginləşdirilməsi hədəfi üzrə Azərbaycan Film Komissiyasının yaradılması, "Azərbaycanfilm" Kinostudiyasında aparılan islahatlar, 12-ci Beynəlxalq Qısametrajlı Filmlər Festivalı, IV "Animafilm" Beynəlxalq Animasiya Festivalı, "Böyük qayıdış" qısametrajlı bədii, sənədli və animasiya film layihələri müsabiqəsi və digər layihələr qeyd olunmalıdır. Məhz bu hədəf üzrə il ərzində 40-dək bədii, sənədli və animasiya filmi çəkilib. Bir çox filmlərimiz beynəlxalq festivallarda iştirak edərək mükafatlara layiq görülüb.

Şuşada "Xaribülül" musiqi festivalı, XVI Beynəlxalq Bakı Caz Festivalı, Qəbələ Musiqi Festivalı, Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Musiqi Festivalı, Vətən müharibəsində Qələbəyə həsr olunmuş bəstəkarlıq müsabiqəsi və digər layihələr ilin yadda qalan musiqi hadisələrinə çevrildi. Pandemiya şərtləri daxilində 2021-ci ildə teatr sahəsində də müəyyən uğurlar oldu. "4.4" Qısa Tamaşalar Festivalı, "Qalib olan Azərbaycan" tamaşalar festivalı, habelə Mədəniyyət Nazirliyinin teatr təhsili sahəsində islahatların aparılması, kadr potensialının yüksəldilməsi məqsədilə "Gənc teatr prodüserləri üçün laboratoriya" layihəsi üzrə Rusiya Dövlət Teatr Sənəti İnstitutu (QİTİS) ilə birgə təşkil etdiyi prodüserlər üçün laboratoriya bu sahənin inkişafı məqsədi daşıyıb.

Bakıda keçirilən VII Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi kitab və nəşriyyat sahəsində bu ilin ən əlamətdar hadisəsi oldu. Builki sərgi "Nizami Gəncəvi ili"nə həsr olunmuşdu. Sərgi çərçivəsində maraqlı təqdimatlar, tanınmış yazarlarla görüşlər təşkil olundu. Yeni mədəni dəyərlərin yaradılması, yaradıcı sənayələrin inkişafı hədəfi üzrə Azərbaycan Dizaynerlər Assosiasiyası, Azərbaycan Çağdaş İncəsənət İnstitutu və Azərbaycan Yaradıcı Sənayələr Federasiyasının yaradılmasını da 2021-ci ilin uğurları kimi seçiyə bilərik.

"BÖYÜK QAYIDİŞ - MƏDƏNİYYƏTİN DİRCƏLİŞİ"

Yola salacağımız il ərzində mədəniyyətin Qarabağa qaytarılması, işğaldan azad edilmiş ərazilərin mədəni irsinin və infrastrukturunun bərpası istiqamətində dövlətimiz tərəfindən ardıcıl işlər həyata keçirilib. İl ərzində Mədəniyyət Nazirliyi və Milli Kitabxananın bir-

gə təşkilatçılığı ilə işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yaradılacaq kitabxanalar üçün "Qarabağa kitabla gedək" layihəsi üzrə kitab toplama kampaniyası davam etdirilib. İşğaldan azad olunmuş Şuşa, Cəbrayıl, Füzuli, Zəngilan, Xocavənd, Qubadlı, Laçın və Kəlbəcər rayonları ərazisində Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən ilkin monitorinqlər aparılıb. Dövlət qeydiyyatında olan 403 tarixi mədəniyyət abidəsinə baxış keçirilib. Eləcə də, 162 dövlət qeydiyyatında olmayan tarixi, memarlıq, arxeoloji mənşəli obyektin monitorinqi aparılıb. Şuşada yerləşən 45 abidənin üzərinə məlumat lövhəsi quraşdırılıb, həmçinin abidələrin elektron xəritələri hazırlanıb. Bundan əlavə, il ərzində ölkə üzrə 110 mədəniyyət abidəsinin pasportu və abidələrin mühafizə zonası üzrə 72 layihə təsdiq edilib.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Şuşa şəhəri ölkənin Mədəniyyət paytaxtı elan edildi. Bu Sərəncamla Vaqif Poeziya günləri və "Xaribülül" festivalı da bərpa olundu. "Böyük Qayıdış - mədəniyyətin dirçəlişi" beynəlxalq konfransı təşkil olunub. Eləcə də Vaqif Poeziya Günü, "Xaribülül" musiqi festivalı, Milli Musiqi Günü və Üzeyir Hacıbəyli Beynəlxalq Festivalının Şuşada da qeyd edilməsi tarixi hadisəyə çevrildi. Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə yenidən Şuşada Cıdır düzündə təşkil olunan "Xaribülül" musiqi festivalı şəhidlərimizin əziz xatirəsinə həsr olunmuşdu. Bildiyimiz kimi, 2021-ci ilin yanvarında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Azərbaycanın mədəniyyət naziri ilə görüşündə Şuşada "Xaribülül" festivalının dirçəldilməsinin zəruriliyini xatırladaraq, bu folklor festivalının ənənəsinin yaxın vaxtlarda yenidən yaradılmasının zəruriliyini qeyd etmişdir. Artıq musiqi sədaləri Şuşa torpağından dünyaya səs saldı.

Həyata keçirilən abadlıq quruculuq və təmir bərpa işləri sırasında böyük Azərbaycan şairi M.P.Vaqifin də məqbərəsi yera alıb. Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə bürüncdən hazırlanan büst öz əvvəlki yerinə qaytarılaraq Molla Pənah Vaqifin Şuşadakı evinin yaxınlığında quraşdırılıb. Vurğulayaq ki, 1957-ci ildə tuncdan hazırlanan büstü 1958-ci ildə Cıdır düzünə yaxın ərazidə qəbirüstü abidə kimi yerləşdirilib, daha sonra 1976-cı ildə şairin Şuşadakı evinin yaxınlığına köçürülüb. 1982-ci ildə Vaqifin məqbərəsinin açılışından əvvəl büst və onun ətrafı təmir edilib, abidənin postamenti dəyişdirilib. Büst 1992-ci ildə Şuşa şəhərinin işğalı zamanı erməni vandalizminə məruz qalaraq dağıdılıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, abidə bu il onun müəllifi, Əməkdar incəsənət xadimi Həyat Abdullayevanın ilkin eskiz layihəsi əsasında yenidən qurulub. Bildiyimiz kimi, Molla Pənah Vaqifin məqbərəsinin Şuşada ucaldılması qərarını Ulu Öndər Heydər Əliyev vermişdir. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin müdrik siyasəti nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad olundu və bu gün yeni bir yüksəliş dövrü başlayıb. Şuşa şəhərində tarixi-dini, mədəni abidələrimiz bərpa olunur. Azərbaycanın mədəni paytaxtı və bütün Qafqazın incisi hesab olunan Şuşa şəhərində infrastruktur layihələr icra olunur. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına əsasən və dövlət başçısının bilavasitə nəzarəti altında qədim tarixi və memarlıq üslubu qorunub saxlanılmaqla Şuşa şəhərinin, tarixi və dini abidələrin, muzeylərin planlı şəkildə bərpa olunması istiqamətində məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Azərbaycan Şərqlə Qərbin qovşağında yerləşdiyindən ölkənin mədəniyyəti hər iki tərəfin mədəniyyətinin elementlərini özündə birləşdirir. Belə bir zəngin irsə malik olan Azərbaycan mədəniyyətinə dövlətimiz tərəfindən diqqət və qayğı davamlıdır.

Zümrüd BAYRAMOVA

Prezident İlham Əliyevin imzaladığı Fərman və sərəncamları bu yöndə aparılan ardıcıl sosial islahatların növbəti mərhələsinin vacib məqamları kimi tarixə düşəcək

Prezident İlham Əliyevin yeni Sərəncamı:

sosial islahatların növbəti mərhələsi



Maliyyə həcmi 3 milyard manat olan bu sənəd müstəqillik tariximizin ən böyük iqtisadi dəstək proqramı adlandırıldı. Prezidentin ən böyük sosial-iqtisadi paketi çərçivəsində hazırlanan dövlət dəstəyi proqramlarına əsasən, karantin dövründə əhalinin sosial müdafiəsinin təminatı sahəsində mühüm addımlar atıldı. Məhz bu proqramlarda nəzərdə tutulan məşğul-

ziyyətindəki fərqliliyi aradan qaldırmaq, kəskin təbəqələşməyə yol verməmək, cəmiyyətin bütün üzvlərinin layiqli həyat səviyyəsini təmin etmək məqsədi daşıyır.

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə vurğulayıb ki, həyata keçirilən siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşı dayanır. Bunu təsdiqləyən amil Prezident İlham Əliyev cənablarının 2 fevral 2021-ci il tarixdə imzaladığı "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" Sərəncamı növbəti 10 il müddətinə hesablanmış iqtisadi inkişafı paralel vətəndaşların sərvət və gəlirlərinin, o cümlədən əməkhaqlarının artırılması, əməkhaqqı artımının əmək məhsuldarlığı-

Prezident İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə söyləyib ki, son 18 ildə bütün vədlər yerinə yetirilib: "Son 18 il ərzində bir dənə də yerinə yetirilməyən vəd yoxdur".

Və bu mənada dövlət başçısının bu günlərdə imzaladığı Fərman və Sərəncamlar sosial islahatların növbəti mərhələsi hesab edilir. Belə ki, yeni sosial islahatlar mərhələsi əsasında dövlət başçısının "Əhalinin sosial rifahının qorunması sahəsində əlavə tədbirlər haqqında" 2021-ci il 16 oktyabr tarixli Sərəncamının həyata keçirilməsi istiqamətində atılan addımları özündə ehtiva edəcək. Yeni ildən icrasına başlanılacaq bu islahatlar 2,1 milyondan çox şəxsi əhatə edəcək və onların yerinə yetirilməsi üçün ildə əlavə 1,5 milyard manat vəsait xərclənəcək.

təhsilin inkişafına və savadlı gənc nəslin yetişməsinə yetirdiyi xüsusi diqqətin məntiqi nəticəsidir. Çünki bu müstəvidə qarşıya qoyulan vəzifələrin vaxtılı-vaxtında və keyfiyyətli şəkildə yerinə yetirilməsi üçün müəllimlərin sosial rifahının yüksək səviyyədə olması ən vacib tələblərdən biridir. 165 min təhsil işçisinə şamil olunacaq bu sosial paket üçün dövlət büdcəsindən ildə 273 milyon manat xərclənəcək.

Dövlət başçısının daha bir Sərəncamı ilə dövlət büdcəsindən maliyyələşən bir sıra təşkilatlarda çalışan 4 min vətəndaş da 2022-ci il yanvarın 1-dən etibarən orta hesabla 20% çox maaş alacaq. Bundan başqa, 132 min doktorant və tələbə də daxil olmaqla, 732 min şəxsin də, müavinət və təqaüdlərinin gələn ilin əvvəlindən artırılması ölkədə savadlı gənclərin yetişməsi, əhalinin həssas təbəqələrinin, çoxuşaqlı və aztəminatlı ailələrin, fəxri adlara layiq görülmüş insanların daim dövlətin qayğısı ilə əhatə edildiyinin sübutudur.

Sözsüz ki, əlilliyi olan şəxslərin və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün müavinətlərin artırılması son vaxtlar bu istiqamətdə görülmüş işlərin məntiqi davamıdır. Belə ki, son üç ildə əlilliyə görə müavinətlər I dərəcə üzrə 2,7 dəfə, II dərəcə üzrə 3 dəfə, III dərəcə üzrə 2,3 dəfə artırılıb.

Müharibə və digər xüsusi səbəblərə görə əlilliyi olanlar pensiya almadıqda müavinət və təqaüd formasında ayda I dərəcə üzrə 700 manat, II dərəcə üzrə 530, III dərəcə üzrə 420 manat alacaqlar. Həmin kateqoriyadan olan şəxslər əmək pensiyası alacağı halda da onların sosial təminatında ciddi artımlar nəzərdə tutulub.

Daha bir önəmli addım sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşınadək uşaqların müavinətinin 150 manatdan 200 manata, onlara qulluğa görə aylıq təqəddün də 60% artırılmasıdır. Bu məqam ölkədə xüsusi xidmətə və qayğıya ehtiyacı olan insanlarla bağlı hökumətin sosial və humanist siyasətinin davamlı şəkildə həyata keçirildiyinin sübutudur. Gələn ildən yaşa görə müavinətin 130 manatdan 180 manata çatdırılması nəticəsində pensiyaçılar üçün nəzərdə tutulan yaşayış minimumu (176 manat) üstələyəcək. Bu isə bu və ya digər səbəbdən də yetrəli qədər iş stajı olmayan və yaxud da ki, əmək fəaliyyəti ərzində pensiya hesabına kifayət qədər pul vəsaiti toplaya bilməyən insanların ahıllıq dövründə güzəranlarının təminatı üçün əhəmiyyətli dəstək rolunu oynayacaq. Həmçinin, ailə başçısının itirilməsinə görə alınan, müddətli hərbi xidmətdə olan hərbiçilərin uşaqlarına görə, valideynlərini itirmiş və valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların qayğılarına (himayəçilərinə) verilən müavinətlərin artırılması, beşdən çox uşağı olan qadınlar (hər uşağa görə) aylıq müavinətin isə 55 manatdan 70 manata çatdırılması Azərbaycan Prezidentinin ailə institutunun möhkəmləndirilməsi siyasətinin təzahürüdür.

Bir sözlə, bütün bunlar isə Azərbaycanda sosial siyasətin fasiləsiz və davamlı şəkildə həyata keçirilməsinin Prezidentlə cəmiyyətimiz arasında inam və etimad mühitini formalaşdıran ən təsirli amil olduğunu deməyə əsas verir.

Beləliklə, bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, bu siyasət davamlıdır, bunun üçün siyasət iradə və ölkənin kifayət qədər maliyyə imkanları var və ölkəmizdə sosial firavanlığın təminatı istiqamətində mühüm addımların gələcəkdə də davam edəcəyinə əminlik yaradır.

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Sosial rifaha xidmət edən islahatlar



Ölkəmizdə hər zaman vətəndaşların sosial qayğıları, zəruri ehtiyacları dövlətin diqqət mərkəzindədir. Dövlətimizin həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində məhz hər bir Azərbaycan vətəndaşının rifahı prioritet təşkil edir. Bu mənada Prezident İlham Əliyevin sosial siyasətinin mərkəzində vətəndaş rifahının təminatı prinsipi dayanır və bu amil ölkəmizdə dayanıqlı iqtisadi inkişafın nəticələrinin, əldə olunan iqtisadi dividentlərin, ilk növbədə, əhalinin güzəranının yüksəldilməsinə yönəldilməsi, sosial müdafiə sisteminin gücləndirilməsi istiqamətində ardıcıl olaraq mühüm addımların atılmasında real ifadəsini tapır. Dəfələrlə Azərbaycanın sosial sahəyə çox böyük diqqət göstərən ölkə olduğunu qeyd edən Prezident İlham Əliyev demişdir: "Biz ölkəmizdə bazar iqtisadiyyatı prinsiplərini sosial ədalət prinsipləri ilə birləşdirə bildik və hesab edirəm ki, Azərbaycanın uğurlu inkişafı məhz buna söykənir".

BÖHRAN ŞƏRAİTİNDƏ ƏN BÖYÜK İQTİSADI DƏSTƏK PROQRAMI

Son 18 ildə Azərbaycanda bu istiqamətdə həyata keçirilən dövlət siyasəti göz önündədir. Bu gün Azərbaycan güclü iqtisadiyyata, güclü orduya, dünya birliyində güclü mövqeyə sahib olmaqla yanaşı, güclü sosial siyasətə malik olan bir ölkəyə çevrilib. Son 18 il ərzində, yəni 2003-cü ildən ötən dövrdə əməkhaqlarının 7,5 dəfə, pensiyaların 10 dəfədən çox, həssas qruplara yönəlmə müavinət və təqaüdlərin dəfələrlə artırılması, yoxsulluğun 5 faizə enməsi də bunu göstərir. Yeni iş yerlərinin açılması, məşğulluq imkanlarının gətirdikcə artırılması ölkədə işsizliyin kəskin şəkildə azalaraq 5 faizə enməsi ilə nəticələnib. Eyni zamanda, Azərbaycanda əmək və məşğulluq sahəsində həyata keçirilən islahatlar nəticəsində əmək qanunvericiliyi beynəlxalq əmək normalarına uyğunlaşdırılıb, əmək bazarının təkmilləşdirilməsi, əmək münasibətlərinin sosial dialoq, kollektiv müqavilələr və sazişlərlə tənzimlənməsi istiqamətində uğurlu nəticələr əldə olunub.

Həmçinin, bütün dünyanı ağuşuna alan pandemiya ilə mübarizə zamanı Prezident İlham Əliyev dünya iqtisadiyyatının tənəzzülü dövründə də xalqın sosial rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm addımlar atdı. Böhran şəraitində əhalinin sosial rifah halının yüksəldilməsi - vətəndaşların əməkhaqları və pensiya təminatının yaxşılaşdırılması, işsizlik probleminin aradan qaldırılması, paytaxtda və bölgələrdə müasir sosial infrastrukturun yaradılması prioritet olaraq qaldı. Həç bir sosial layihə təxirə salınmadı.

luq və sosial rifah dəstək tədbirləri 5 milyon nəfəri əhatə etdi. Dövlət sektorunda çalışan 900 min nəfərin, özəl sektorda isə 760 min nəfərin iş yeri və əməkhaqları qorundu. Sahibkarlıq subyektlərinə böyük güzəştlər edildi. İşsiz vətəndaşlara hər ay ödənilən 190 manatlıq birdəfəlik müavinətlər, ümumilikdə, 333 milyon manat təşkil etdi. 85 min ailəyə, aylıq orta məbləği 225 manat olmaqla ünvanlı sosial

nin artımı ilə uzlaşdırılması kimi hədəflərdən olmaqla, hər bir vətəndaşın bu inkişafdan bəhrələnməsi qeyd olunur.

Prezident İlham Əliyevin 2022-ci ilin ilk sosial paketinə daxil olan sərəncamları da ölkəmizin iqtisadi imkanlarının təqdimatında əhəmiyyətli

Sözsüz ki, bu kontekstdə əsas diqqətçəkən məqam minimum aylıq əməkhaqqının 300 manata çatdırılmasıdır. Belə ki, digər sahələr üzrə ödənişlərin səviyyəsi də məhz bu göstəriciyə bərabərə bağlıdır. Əməkhaqqlarının minimum səviyyəsi barədə imzalanan Sərəncam dövlət və özəl sektorlarında işləyən 800 min işçinin ailə büdcəsini artıracaq. Azər-



yardım verildi. Beləliklə, iqtisadiyyatdakı tənəzzülə baxmayaraq, cənab İlham Əliyevin təxirə salmadan reallaşdırdığı sosial layihələr bir daha Azərbaycanın həm də sosial dövlət olduğunu təsdiqlədi

NÖVBƏTİ 10 İL MÜDDƏTİNƏ HESABLANMIŞ HƏDƏFLƏR...

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin son 18 ildə yürütdüyü sosial yönümlü siyasətin istiqaməti təkcə sosial bərabərsizliyi aradan götürmək olmayıb, həm də onu tarazlaşdırmaq, vətəndaşların maddi və-

rol oynayır. Belə ki, iqtisadi tərəqqi olmasa güclü sosial siyasətdən bəhs etmək mümkün deyil. Azərbaycanın yeni sosial və iqtisadi çağırışların müzakirəsi üçün ideal məkan kimi qəbul olunmasında təkmil islahatları əhəmiyyətli rol oynayır. Ölkə Prezidenti daim bildirir ki, islahatlar həyatımızın bütün sahələrini əhatə edir, islahatlar ləbəddür: "İslahatlar gedir, islahatlar ləbəddür və ölkə qarşısında yeni vəzifələr durur".

PREZİDENTDƏN NÖVBƏTİ SOSIAL ADDIM

baycan Prezidentinin apardığı sosial islahatlar nəticəsində son üç ildə bu göstərici 2,3 dəfə yüksəliş nümayiş etdirib. Digər tərəfdən, bu artım xalis minimum əməkhaqqının xalis orta aylıq əməkhaqqına nisbəti göstəricisini yenə də yüksəlməsi imkan yaradacaq ki, son nəticədə bu nisbət təqribən 40-41% səviyyəsinə yüksələcək.

Yeni sosial islahatlar paketində ən önəmli məqamlardan biri təhsil işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və onlara dövlət qayğısının ehtiva olunmasıdır ki, bu da Azərbaycan Prezidentinin ölkədə

Dekabrın 29-da Milli Məclisin İnsan hüquqları və Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin videokonfrans formatında birgə iclası keçirilib. Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyət ilə əlaqələr şöbəsinin S?A-ya bildirişli ki, videokonfransı açan parlamentin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahid Oruc komitələrin bugünkü birgə iclasında üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılan "Media haqqında" qanun layihəsinin əvvəlki oxunuşlarında keçirilən geniş ictimai müzakirələrdən və dinləmələrdən danışib. Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarovanın məsələyə xüsusi diqqətini vurğulayan Zahid Oruc keçirilən müzakirələrin nəticələrindən söz açıb.

Zahid Oruc qanun layihəsinə qarşı əsassız tənqidlərə toxunub. Vurğulayıb ki, layihədə internet televiziyalara qarşı heç bir müddəa yer almayıb. Yalnız klassik mənada ölkənin mərkəzi kommunikasiya qurğuları üzərindən yayımlandıqda televiziya kanalı kimi lisenziyalaşdırılmasından söhbət gedir. Komitə sədri ölkənin aparıcı media orqanlarının və qurumlarının rəhbərlərinin və nümayəndələrinin iştirakı ilə müxtəlif platformalarda aparılan fikir mübadiləsindən sonra qanun layihəsinə nəzərdə tutulan əlavə və dəyişikliklərin 9 maddəni əhatə etməsi barədə məlumat verib.

Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirib ki, sənədlə bağlı ictimai müzakirə prosesində media subyektlərinin, həmçinin digər maraqlı tərəflərlə keçirilən görüşlərdə təklif olunan dəyişikliklərdən qanun layihəsinə tənqidi yanaşanların da məmnun qaldıqlarını, düşünən geniş ictimai müzakirədə media nümayəndələrinin qanun layihəsinin indiki formatından razılıqlarını açıq ifadə etdiklərini vurğulayıb. Milli Məclis sədrinin birinci müavini qeyd edib ki, yeni qanun layihəsi Venesiya Komissiyası tərəfindən təqdir olunmuş normaların məcmusudur. Yeni hazırda qüvvədə olan "Kütləvi informasiya vasitələri haqqında" və "Televiziya və radio yayımı haqqında" qanunların ümumiləşdirilmiş formasıdır.

Sonra Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri Adil Vəliyev "Media haqqında" qanun layihəsinə təklif olunan dəyişiklikləri bir-bir iclas iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb. Şöbə müdiri bildirib ki, sənədin 13.3-cü maddəsinə informasiya agentliklərinin təklifinə əsasən, media subyektləri üçün informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə zamanı istinad göstərmək öhdəliyini daha aydın müəyyən etmək üçün "istinadla bağlı tələb istisna olmaqla" sözlərinin əlavə edilməsi təklif olunub.

İkinci düzəliş 14.1.11-ci maddə ilə bağlıdır. Maddədə "faktlar və hadisələr qə-

"Media haqqında" qanun layihəsi Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub



rəzsiz və obyektiv şərh olunmalı, birtərəfliyyə yol verilməməlidir" cümləsində media nümayəndələrinin təklifi ilə "şərh olunmalı" sözləri "təqdim olunmalı" sözləri ilə əvəzlənib.

Adil Vəliyev məlumat verib ki, layihədə internet televiziyalarının məcburi lisenziyalaşdırılması müddəəsi nəzərdə tutulmasa da, ictimai müzakirələrdə ən çox narahatlıq bu məsələ ilə bağlı ifadə edilib. Bu yanaşmanın aydın başa düşülmədiyini iddia edildiyindən, layihəyə yeni 30.8-ci maddə əlavə olunub və daha dəqiq göstərilib ki, "Birbaşa internet üzərindən audiovizual proqramlar yayımlayan şəxslər yalnız öz müraciətləri əsasında platforma yayımcısı lisenziyası ala bilərlər".

Növbəti dəyişikliyin 30.8-ci maddənin əlavə edilməsinin məntiqi davamı olaraq 30.2-ci maddədə də müvafiq istisnanın dəqiq göstərilməsi zərurətindən yaranmışdır. Yeni internet televiziyaları istisna olmaqla digər platforma yayımcıları lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir.

Beşinci dəyişikliklə bağlı bildirilib ki, proqramların istehsalında istifadə olunan hər hansı bir texniki avadanlığın uyğunluğunun qiymətləndirilməsi bu layihənin predmeti olmadığı üçün qanun layihəsinin 36-cı maddəsinin "proqramların istehsalı, ötürülməsi və yayımlanmasını" ifadəsində "istehsalı" sözü çıxarılıb.

39.1.2-ci maddədə edilən dəyişiklik 2017-ci ildə qəbul olunmuş "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" Qanunun müddəaları ilə uyğunlaşdırma xarakteri daşıyır. Milli qanunvericilikdəki yeni yanaşma nəzərə alınaraq, 39.1.2-ci maddənin "tütün istifadəsi prosesinin açıq nümayiş etdirildiyi proqramlarda tütündən istifadənin sağlamlığa və ətraf mühitə zərərli təsiri barədə xüsusi xəbərdar edici məlumatların verilməsini təmin etmək" müddəasından "açıq" sözü çıxarılıb.

Həmçinin normativ hüquqi akt layihəsinin qəbul olunma prosedurunun yekunlaşacağı vaxtın əvvəlcədən müəyyən edilməsi çoxsaylı müzakirələrə səbəb olduğundan müvafiq 78.4-cü maddə layihədən çıxarılıb.

Bundan başqa, sənədə 78.6-cı maddə əlavə olunub. Yeni maddəyə əsasən, bu Qanunun 26.3.1-ci və 74.2.3-cü maddələri Qanun qüvvəyə mindikdən sonra yaranmış hallara şamil olunur. Adil Vəliyev bununla bağlı bildirib ki, layihənin müvafiq maddələrində ağır və ya xüsusilə ağır cinayətlərə, habelə ictimai məneviyyət əleyhinə olan cinayətlərə görə əvvəllər məhkum edilmiş şəxslərə münasibətdə media subyektinə təsis etməyi və jurnalist kimi Media Reyestrinə daxil olunmağı qadağan edən normaların qanunun qəbulundan əvvəl yaranmış münasibətlərə də şamil olunacağına dair fikirlərin qarşısını almaq üçün sözügedən müddəanın təsbiti məqsədəuyğun sayılıb.

Şöbə müdiri diqqətə çatdırıb ki, son dəyişiklik 26.3-cü maddə ilə bağlıdır. Müzakirələrdə bu maddənin müddəalarında siyasi partiya və dini qurumlarla bağlı məsələyə yenidən baxılıb, araşdırılıb və orta məxrəcə gəlinib. Belə ki, 26.3.4-cü və 26.3.5-ci maddələr "Siyasi partiyalar və dini qurumlar yalnız çap mediasının təsisçisi (iştirakçısı) ola bilərlər" məzmununda 26.4-cü maddə ilə əvəzlənməsi məqsədəmüvafiq hesab edilib.

Sonra deputatlar layihənin müzakirəsinə keçiblər. Müzakirələrdə İnsan hüquqları komitəsi sədrinin müavini Tahir Kərimli, komitələrin üzvləri Fazil Mustafa, Hikmət Məmmədov, Rəzi Nurullayev, Azay Quliyev çıxış ediblər, qeydlərini bildiriblər. Məclət vəkili sosial şəbəkələrdə və digər platformalarda qanun layihəsinə qarşı aparılan kampaniyanın əsassız olmasını vurğulayıblar. Tənqidlərin ümumi sözlərlə ifadə olunması, konkretlikdən və qanunun predmetindən uzaq olması qeyd edilib.

Deputatlar "Media haqqında" qanun layihəsinə cəmiyyətin böyük maraq göstərməsini və sənədin kifayət qədər geniş ictimai müzakirələrdən keçməsinə, maraqlı diskussiyaların aparılmasına, təkliflərin diqqətlə dinlənilməsinə, ciddi araşdırılmasını müsbət qiymətləndiriblər. Belə bir inam ifadə olunub ki, qanun layihəsinin indiki formatı media sektorundakı düzensizliyi nizama salacaq, bu sahəni müasir dövrün tələblərinə uyğun tənzimləyəcək. İclasın sonunda deputatlar "Media haqqında" qanun layihəsinə üçüncü oxunuşda müzakirə üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə ediblər.

İclasda deputatlar Tural Gəncəliyev, Nəqif Həmzəyev, Bəhruz Məhərrəmov, Elşad Mirbəşiroğlu, Elman Nəsirov, Fəzail Ağamalı, Əminə Ağazadə, Kamal Cəfərov, Sabir Hacıyev, Nurlan Həsənov, Vüqar İskəndərov, Erkin Qadiri, Cəbi Quliyev, Elşən Musayev, Nizami Səfərov, Mədr Musayev və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.


MƏTLƏB

Metlebsalahov@mail.ru

Putindən müharibə anonsu

Kremlin çəkist rəhbəri 2022-ci ilə möhkəm hədə-qorxu ilə başlayır. Vladimir Putin NATO və qərbdəkiləri "ağıllı olmağa", əks təqdirdə yeni ildə Ukraynaya görə onları möhkəm cəzalandıracağı ilə hədələyir. Rus çəkməsinin Avropanı tapdaq edəcəyi ilə hədələyir. Rusiya lideri açıq şəkildə ABŞ və NATO-nu Rusiyanın "evinin içində" girməkdə ittiham edir, təkcə sovet ərazilərindən deyil, habelə Şərqi Avropadan da rədd olub getməyə çağırır. Özü də V.Putin bunu hansısa diplomatik dildə demir, açıqca, lap elə "loru dildə" birbaşa ifadə edir.

Daima ikibaşlı və ikilli yanaşmalarla ad çıxaran qərb diplomatiyasının diplomatiyasız və kəsə yolla deyilmiş bu hədəni başa düşməməsi mümkünsüzdür, ya da balacaboy çəkistin bu hədəsinə başa düşməmək üçün onların əsl diplomatik eşşək olmaları lazımdır. Onlara nə var, işlərinə gələndə lap əyləncəli eşşək belə olmağa hazırdırlar. Qərbdəkilər üçün dəyərlər yoxdur, vəhşi maraqlar var, vəssalam!

Düzdür, qərblə qarşıdurma Rusiya üçün daha ağırlı keçə bilər. Məsələ burasındadır ki, C.Bayden və onun dostlarının əsas hədəfi ilk növbədə Rusiyanı həm də daxildən çökdürmək, rusları Kreml sahibinin üstünə qaldırmaqla V.Putini bu yolla "sındırmaq"dır". V.Putin üçün bu versiya ən təhlükəli yoldur. Çünki Rusiya nəhəng olduğu qədər, həm də çoxmillətli ölkədir. Necə dəyərlər, bomba üzərində oturan federasiyadır. C.Baydeni bu versiyaya həvəsləndirən əsas məqam post-Putin dövrünün gözənilən xaosu, həm Rusiya daxilində yer alan respublikalardakı hər an Rusiyanı bürüyə biləcək separatçılıq meyillərinin aktivliyi, ən azı bir neçə on illik Moskvani dünya siyasətində "küncə sıxışdırmaq"dır". Çünki daxili xaos təkcə V.Putini siyasi arxivə atmaqla bitməyəcək, həm də Rusiya üçün möhkəm sancılarla müşayiət olunacaq. Nəhəng və çoxmillətli federal Rusiya üçün belə siyasi "sancılanmadan" salamat qurtulmaq asan məsələ deyil...

Sözsüz ki, biz sadaladığımız bu faktları Ağ Evin koridorlarını hər saniyə dinləyən V.Putin hamıdan əla bilir və öz qapısını möhkəm bağlamağı bir an belə diqqətdən kənarda qoymur. Deməli, onu əsəb edən və səbr diapozonunu yoxlayan 78 yaşlı C.Baydenə və onun dostlarına yerini göstərmək Kreml üçün qaçılmaz hala gəlib. Görünən odur ki, V.Putin ciddidir bu hədəsində.

Xüsusilə NATO-nun Ukrayna ərazisini qatır yaylağına döndərməsi, bu slavyan torpaqlarında ard-arda hərbi təlimlər keçirməsi Moskva üçün artıq qəbul edilməzdir. Deməli, Moskva SSRİ-nin dağılmasından sonra qərbdəkilərin-ABŞ və NATO-nun düz "evin içinə qədər" dəvətsiz qonaq kimi gəlib çıxmasına "stop" deməyə hazırlaşır. Xüsusilə yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi Ukrayna ətrafında baş verənlər, NATO və ABŞ əsgərlərinin bu slavyan torpaqlarına axın etməsi Rusiyanın səbrini əməliyyə daşıyır.

Əgər vəziyyət bundan əvvəllərdə olduğu kimi hansısa diplomatik və piar şousu deyilsə, həqiqətən də Moskva artıq NATO və Co Baydenə qulaqburması vermək qərarına gəlibse, onda yeni ildə tarixin təkəri möhkəm çevriləcək. Deməli, Kreml tarixin təkəri yəne müharibə ilə dəyişəcək. Açıq-aydın görünür ki, V.Putin məhz bu yolu seçib. Bu isə o deməkdir ki, qan-qada bu dəfə Ukrayna torpaqlarının üzərində baş verəcək. Bu slavyan torpaqlarında həm slavyanların, həm də NATO-dakıların qanı axacaq. Kimin birinci başlayacağı əsas deyil, kimin qanının daha çox axacağı əsasdır. Beləcə, yeni ildə V.Putinin bu hədəsinin ciddi müharibə anonsu, yoxsa növbəti piar şousu olub-olmayacağı məlum olacaq. Amma görünən odur ki, Ukrayna torpaqlarından qan qoxusu gəlir, özü də yaxın tarixdə...

Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin delimitasiyası üzrə komissiya yaradılacaq

"Yaxın vaxtlarda Ermənistanla Azərbaycan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üçün komissiya yaradıla bilər. SİA-nın "RIA Novosti"-yə istinadən verdiyi məlumata görə, bu barədə Rusiya Federasiyası xarici işlər nazirinin müavini Andrey Rudenko bildirib. Rusiya xarici işlər nazirinin müavini xatırladı ki, noyabrın 26-da Soçidə Ermənistan, Rusiya və Azərbaycan liderləri Rusiyanın məsləhətçi dəstəyi ilə Ermənistan və Azərbaycan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası üzrə ikitərəfli komissiyanın yaradılması barədə razılığa gəliblər: "Biz güman edirik ki, bu, yaxın gələcəkdə baş verəcək. Biz bu sazişin yüksək səviyyədə həyata keçirilməsi üçün keçilməz maneə görmürük".

Andrey Rudenko vurğulayıb ki, Rusiya Ermənistan-Azərbaycan sərhədinin müəyyən hissələrində vəziyyətin gərginləşməsinin lap əvvəlindən vasitəçi kimi çıxış edərək, Ermənistan və Azərbaycana müvafiq danışıqların təşkilində köməklik təklif edib.



Dekabrın 28-də Milli Məclisdə İnsan hüquqları və Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitələrinin birgə iclasında "Media haqqında" qanun layihəsinin ikinci oxunuşdan sonra geniş ictimai müzakirələri keçirilib. İclasda ölkənin aparıcı media orqanlarının və qurumlarının rəhbərləri və nümayəndələri iştirak ediblər. SİA "Media haqqında" yeni qanun layihəsi ilə bağlı jurnalistlər arasında sorğu keçirib.

rakter daşıyır, media orqanları öz vəsiqələrini verməkdə müstəqildir. Reyestr həm də jurnalist adından istifadə edərək, rəketçilikdə məşğul olanlarla mübarizəyə də kömək edə bilər. Son günlər "Media haqqında" qanun layihəsi ətrafında müxtəlif manipulyasiyalar edilir. Halbuki, layihəyə nəzər yetirmək belə iddiaların qərəzli olduğunu görməyə imkan verir. Qanun sosial şə-



“Media haqqında” yeni qanun layihəsinə baxış jurnalistlərin gözü ilə

“Demokrat.az” saytının baş redaktoru Vasif Həsənlı SİA-ya bildirib ki, dünən “Media haqqında” yeni qanun layihəsi növbəti dəfə Milli Məclisdə müzakirə olunub: “Müzakirələrdə bütün tərəflərə fikir söyləmək üçün imkanlar yaradılıb. Müzakirələrə qanun layihəsini tənqid edən şəxslər dəvət edilsələr də, nədənsə onlar iştirak etmədi. Görünür ki, onların artıq deməyə, tənqid etməyə sözləri qal-



mayıb. Bu qanunun qəbuluna çoxdan ehtiyac var idi. Çünki Əli Həsənovun dövründə mediamızda xaoitik vəziyyət hökm sürürdü. Bəzən elə olurdu ki, adam jurnalist olduğunu deməkdən utanırdı, jurnalistlərin nüfuzu qalmamışdı. Ancaq 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə cənab Prezident İlham Əliyev və onun köməkçisi Hikmət müəllim Hacıyevin xarici ölkə jurnalistlərinin suallarına öz dillərində məntiqli və əhatəli cavab verməsi Azərbaycanın müstəqil media tarixində dönüş yaratdı. Cənab Prezidentin “Jurnalistlər mənim köməkçilərimdir” deməsi bu peşəyə inamımızı artırdı”.

Vasif Həsənlı fikirlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, bir qrupun tənqid etdiyi Vahid Reyestr məsələsinə də toxunmaq lazımdır: “Media haqqında qanun layihəsində yeniliklərdən biri də Jurnalistlərin Media Reyestrinin yaradılmasıdır. Reyestrin bir çox üstünlükləri var, xüsusilə güzəştlərin edilməsi baxımından. Reyestr güzəşt və imtiyazların tətbiq oluna biləcəyi media subyektlərinin və jurnalistlərin dairəsinin müəyyənəşdirilməsinə kömək edəcək. MEDIA Agentliyi jurnalistlərin sosial rifahının yaxşılaşdırılması məqsədilə layihələr həyata keçirəndə bu Reyestrdən istifadə edə biləcək. Məsələn, jurnalistlər üçün güzəştli kreditlərin verilməsindən tutmuş ictimai nəqliyyatdan istifadəyə qədər bir çox sahədə güzəştlər edilə bilər. Bu, başqa ölkələrin təcrübəsində də var. Təbii ki, reyestr könüllü xar-



“SÖS” İnformasiya Agentliyinin müxbiri Elçin Bayramlının sözlərinə görə, qanunun əsas prinsiplərindən biri də informasiya is-tehsalçısı və yayımcılarının müəlliflik hüquqlarının qorunması ilə bağlıdır: “Qanun layihəsində mediada dərc olunan, yayımlanan informasiya və ya hər hansı material ilə bağlı konkret və dəqiq tələblərin müəyyən edilməsi jurnalist peşəkarlığının, sosial məsuliyyətinin artmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək. Bu, xüsusilə də onlayn media vasitələrinin “copy-paste” prinsipi əsasında çalışmasının qarşısını alacaq və jurnalistlərin məsuliyyətini artıracaq. Hər hansı bir araşdırma, müsahibə, reportaj əziyyət, vaxt, enerji, vəsait xərcləyib hazırlayan media vasitəsindən hazır materialı götürüb ya-

yıb müəllifdən daha çox bəhrələnmək ədalətli deyil. Qanun bu məsələdə konkret olaraq ədaləti bərqərar edir. Ümumiyyətlə, bu layihə media fəaliyyətinin yeni trendlərə adekvat şəkildə müasirləşdirilməsi, əqli mülkiyyət və müəllif hüquqlarının qorunması, media və jurnalist adından sui-istifadə hallarının aradan qaldırılması baxımından yeni imkanlar açır. Qanun jurnalistika peşəsinin ciddi mahiyyət qazanmasına təkan verəcək, ictimaiyyətdə jurnalistikaya və jurnalistlərə qarşı formalaşmış neqativ təsəvvürlərin aradan qaldırılmasına şərait yaradacaq, ictimaiyyət və media arasında qarşılıqlı etimadın güclənməsini təmin edəcək”.

Media haqqında qanun layihəsində ən təqdir edilən bənd jurnalistlərin vahid reyestrinin yaradılması və jurnalistlərə ümumi vəsiqələrin verilməsi ilə bağlı müddəalar olduğunu qeyd edən **Yeni Azərbaycan qəzetinin müxbiri İl-**



hamə Nəsirova bildirib ki, nədənsə bir qrup jurnalist ümumi reyestrin yaranması ilə bağlı fikri həyküllə qarşıladılar: “Zənnimcə vahid reyestr olarsa, rəketçilik aradan qalxacaq. Ümumiyyətlə adımızın deydiyətə alınması hüquqlarımızın qorunması anlamına gəlir, bundan nə üçün qorxmalıyıq? Peşəkar jurnalistika ilə məşğul olanları bu fikir qorxutmamalıdır. Ümu-

mi jurnalist vəsiqəsinin verilməsi itmiş jurnalist nüfuzunun dirçəlməsinə, jurnalist adının təmizə çıxarılmasına xidmət edəcək. Bu gün media ilə yaxından-uzaqdan əlaqəsi olmayan, ömründə iki fikri ard-arda məntiqli şəkildə düzə bilməyən yüzlərlə adam əlində “press kart”larla rayonlarda müxtəlif təşkilatlardan hədə-qorxu yolu ilə pul yığmaqla, qazanc əldə etməklə məşğuldurlar. Ən pisi də onlar özlərinə o qədər gurultuyla jurnalistəm deyirlər ki, əsl peşəkarlar bu ifadəni dilə gətirməyə artıq utanır. Lakin ümumi vəsiqələrin verilməsinə güclü nəzarət lazımdır. Əks halda, həmin saxta-karlar hansı yollarla ümumi vəsiqəni əldə etsə, saxtasını çıxarsa qılınclarının dalı da kəsəcək, qabağı da. Çünki bu dəfə dövlət reyestrindən qeydiyyatdan keçmiş, əsl jurnalsit vəsiqəsinə sahib olacaqlar, bu addan sui-istifadə edə bilərlər. Bu yolverilməzdir. İnanıram ki, MEDIA Agentliyinin bu məsələyə nəzarət prinsipi yaxşı işləyəcək. Media haqqında ilk qanunun qəbulundan artıq 20 il keçib. Yeni qanun layihəsinə ehtiyac var idi”.

İlhamə Nəsirova həmçinin qeyd edib ki, müzakirələrin davam edilməsində fayda var: “Çünki deyilənlərin hamısı doğma deyil, dəyişdirilə bilər. Bu fikir də dünənki müzakirələrdə də səsləndi. Parapsixologiya, ekstrasenslik, falçılıqla bağlı yazıların qadağan edilməsi ilə bağlı bəndi bir qədər anlamadım. Bu yəqin ki, sözügedən sahələrin təbliğinin qadağanı ilə bağlıdır. Hesab edirəm ki, bu sahədə maarifləndirici yazılara ehtiyac var. İnsanlar şarlatanların toruna düşməsinlər deyər. Plagiatla bağlı mübarizəyə də yer ayrılmalıdır. Bu gün bir-birinin müsahibələrini, reportajlarını götürüb öz adına çıxan onlarla “yazar” və sayt var. Bu əməyə hörmətsizlik, intellektual mülkiyyət oğurluğu sayıla bi-

lər. Qanun layihəsi sosial şəbəkələri, yutuber və bloggerlərin fəaliyyətini əhatə etmir. Məncə bu anlamda sərhədlərimizin dəqiqləşdirilməsinə də ehtiyac var idi. Yeni qanun layihəsinin bunun öhdəsindən gələcəyinə ümid edirəm.



Ümumilikdə, yeni qanun layihəsi medianın inkişafına xidmət edəcək, müəyyən imtiyazlar verəcək. Bu da çox müsbət haldır”.

ASAN Radionun baş redaktoru İlkin Kərimov bildirib ki, dünən Parlamentdə komitələrlə birlikdə media nümayəndələri ilə növbəti müzakirələrdə iştirak edib: “Media haqqında” yeni qanunun qəbulunun tərəfdarıyam. Amma onun işlək olması üçün müəyyən mexanizmlər olmalıdır. Düşünürəm ki, yeni layihə daha dəqiq, innovativ inkişafa doğru addım olacaq. Xüsusilə də nəzərə alınmalıdır ki, artıq qurumlar mediaya açıq olmağa başlayıb. Layihədə önəm daşıyan məsələlərdən də biri istinad mədəniyyətinin formalaşdırılmasıdır. Bu məqamı təqdir edirəm. Bundan əlavə jurnalistlərin reyestrinin yaradılmasıdır. Jurnalist adının şanı, şöhrətini bildiyimiz kimi qaytarmaq çox çətindir. Təəssüf ki, bəzi “həmkarlar”ım bunu başqa mənada anlayıb, qəbul edirlər. Məncə, bu nüfuzu qaytarmaq üçün hansısa ələmlər olmalıdır”.

Arzu Qurbanzadə

Təhsil sahəsində bu günə qədər aparılan islahatlar daha da dərinləşir, müasir zamanın tələblərinə uyğunlaşdırılır. Dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, yeniləşən, müasirləşən, demokratikləşən dövlətinə çevrilən Azərbaycanda geniş şəkildə təhsil sahəsində həyata keçirilən islahatlar davamlıdır. Qloballaşan dünyanın "Təhsil və informasiya əsri" kimi səciyyələndirilməsi təhsilin keyfiyyəti baxımından yeni mərhələnin zəruriliyi meydana çıxıb.

Müasir dövrümüzdə təhsil sahəsində islahatların ən mühüm mərhələsi yaşanılır. Təhsilin məzmunu və keyfiyyəti və təlimin təşkilinə verilən tələblərdə ciddi yeniləşmə və müasirləşdirmə prosesləri gedir. Təhsilin beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırmaq üçün atılan addımlar, onu deməyə əsas verir ki, Prezident İlham Əliyevin "qara qızıl"ın insan kapitalına çevrilməsi çağırışı öz nəticəsini verir.

Dövlət başçısının dövlət məktəbəqədər təhsil sisteminə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi, uşaqların mək-



məsinə ayrılan diqqətdir. Dövlət başçısı tərəfindən təhsilə böyük önəm verilməsi, yeni proqram və layihələrin, təhsil islahatlarının həyata keçirilməsi Azərbaycan təhsilinin dünya standartları səviyyəsində qurulmasına səbəb olub. Təbii ki, dövlətimiz tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər ölkəmizin uğurlu gə-

"Komando birləşmələrinin yaradılması ordumuzun güclənməsinə dəlalət edir"



"Əvvəla qeyd etmək lazımdır ki, Prezident İlham Əliyevin 60 illik yubileyini Hadrutda, Qarabağ ərazisində keçirməsi xüsusi rəmzi mənə daşıyır. Hadrutun seçilməsi əlbəttə, təsadüfi deyil. Çünki dövlətimizin başçısı məqsədli şəkildə bir neçə dəfə xatırladı ki, Hadrut keçmiş DQMV-nin bir rayonu və həmin subyekti də Azərbaycanın ayrılmaz, konstitusional ərazisi idi. Burada komando hərbi birləşməsinin yaradılması o deməkdir ki, əgər Ermənistanın Qarabağa bağlı hansısa mərkəzi planları olarsa, indi Azərbaycan Ordusunun həmin təhlükələrə qarşı daha effektiv və çevik mübarizə aparmaq üçün xüsusi bölmələri var". Bu fikirləri S?A-ya açıqlamasında politoloq Ceyhun Əhmədli deyib.

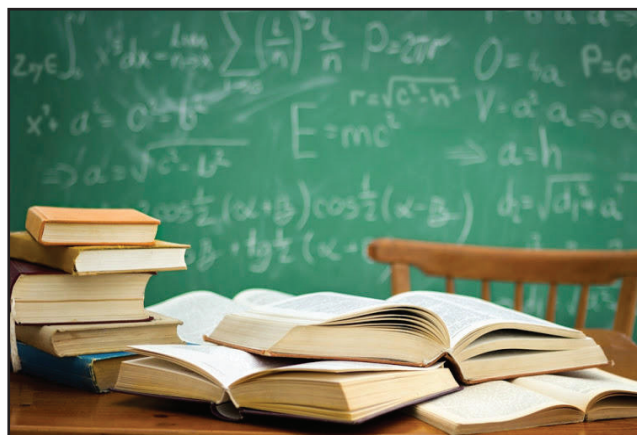
Ekspertin sözlərinə görə, Ermənistan hətta öz ərazisində Azərbaycana qarşı təxribatlar hazırlasa da, dərhal qarşısı alınacaq: "Yeni bundan sonra sərhəddən örtük kimi istifadə etmək cəhdləri alınmayacaq. Hadrutda komando briqadasının yaradılması məhz bu məqsəddə xidmət edir. Əlavə olaraq qeyd etmək lazımdır ki, komando briqadasının yaradılması təkcə Hadrut qəsəbəsi ilə

məhdudlaşmayacaq, digər ərazilərimizdə də bu cür briqadaların yaradılması prosesinə artıq start verilib".

C.Əhmədli vurğulayıb ki, Komando briqadalarının yaradılması Azərbaycan ordusunun müasirləşməsi və daha da güclənməsinə dəlalət edir: "Nəzərə almaq lazımdır ki, Qarabağda anti-terror əməliyyatlarının keçirilməsi üçün zərurət yarana bilər. Təbii ki, bundan sonra biz düşmənin ölkəmizə qarşı müharibəyə başlamasından yox, terror və təxribatlar törətməsindən narahat olmalıyıq və oluruq. Qarabağın bir çox hissəsi dağılıqdadır. Komandolar isə ən çətin relyef şəraitində tapşırıqları yerinə yetirmək iqtidarında olan və xüsusi hazırlıq görmüş hərbiçilərdir. Onlar həm yüksək ağıl, ruh, fiziki qabiliyyət və cəsarətə sahib olmaqla yanaşı, həm də müasir texnologiyaları yüksək səviyyədə mənimsəmiş hərbiçilər hesab olunurlar. Bu baxımdan, ölkəmizdə komando briqadalarının yaradılması gələcəkdə ehtimal olunan erməni təxribatlarını effektiv və çevik şəkildə neytrallaşdırmaq üçün çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir".

Aysel Məmmədova

Təhsil islahatları: Dövlət başçısının imzaladığı Sərəncamlar təhsilin daha uğurlu gələcəyinə hesablanıb



bəqədər təhsillə əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və məktəbəqədər təhsilin keyfiyyətinin artırılması məqsədilə imzaladığı "Dövlət məktəbəqədər təhsil sisteminə idarəetmənin təkmilləşdirilməsi haqqında" Sərəncama əsasən, yerli icra hakimiyyəti orqanlarının (Bakı şəhəri üzrə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin, Gəncə şəhəri üzrə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin) tabeliyində olan dövlət məktəbəqədər təhsil müəssisələri (uşaq evləri istisna olmaqla) Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin tabeliyinə verilecək.

Dövlət başçısının "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin strukturunun təsdiq edilməsi haqqında" Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin regional idarələri yaradılır. Belə ki, "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin strukturunun təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 27 dekabr tarixli 1251 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 12, maddə 1090) 1-ci hissəsi ləğv edilir. "Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin strukturunun təkmilləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidenti-

nin 2014-cü il 24 iyul tarixli 664 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 7, maddə 891) dəyişikliklər edilir. Sumqayıt şəhəri, Abşeron, Xızı rayon təhsil şöbələrinin əsasında Abşeron - Xızı Regional Təhsil İdarəsi, Ağsu, İsmayıllı, Qobustan və Şamaxı rayon təhsil şöbələrinin əsasında Dağlıq Şirvan Regional Təhsil İdarəsi, Gəncə və Naftalan şəhərləri, Daşkəsən, Goranboy, Göygöl və Samux rayon təhsil şöbələrinin əsasında Gəncə - Daşkəsən Regional Təhsil İdarəsi əv. s. yaradılacaq. Nazirliyin regional təhsil idarələrinin yaradılması ilə əlaqədar onların maddi-texniki təminatı məsələləri də öz həllini tapacaq.

Eyni zamanda, 2022-ci il yanvarın 1-dən Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsindən maliyyələşən dövlət ümumi təhsil müəssisələrində çalışan, bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi aparılmış müəllimlərin, həmin müəssisələrin direktor və direktor müavinlərinin aylıq vəzifə maaşlarının orta hesabla 20 faiz, gənclərin çağırışa qədərki hazırlıq rəhbərlərinin aylıq vəzifə maaşlarının orta hesabla 40 faiz artırılması bu sahədə çalışanların rifahının yüksəl-

əcəyindən xəbər vermiş olur. Məlumdur ki, təhsil hər zaman yeniliklərə və islahatlara açıq bir sahədir. Təhsilin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, onun infrastrukturunun müasir tələblər səviyyəsində təşkilati təhsilin prioritetlərinin dünya elminin inkişaf tendensiyaları istiqamətində qurulmasında əhəmiyyətli rol oynayır. Təhsil müəssisələrinin müasir informasiya və elmi-metodik təminatı, təhsil infrastrukturunun yenilənməsi məqsədi ilə dövlət proqramları qəbul edilmiş və layihələr həyata keçirilib.

Təbii ki, gələcəyin çağırışlarına cavab verməsi və innovativ inkişafın təmin edilməsi baxımından təhsilin məzmununun yenilənməsi mühüm prioritetlərdəndir. Qeyd edək ki, dünyada gedən qloballaşma və inteqrasiya prosesləri ölkəmiz üçün yüksək elmi potensiala malik mütəxəssislərin hazırlanmasını tələb edir. Təhsilin inkişafına ayrılan yüksək diqqət, həm də, Azərbaycanın dünya miqyasında tanınmasına və layiqli yerinin təmin olunmasına xidmət edir. Ardıcıl olaraq təhsil sahəsində köklü islahatların aparılması bu sahənin inkişafına böyük təkan verir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

1 milyon 200 mindən çox vətəndaş buster dozanı alıb

"Elmi tədqiqatlar göstərir ki, vaksinasıya iki dozadan sonra kifayət qədər yüksək qoruyucu qüvvəyə malikdir". SİA-nın verdiyi məlumata görə bu sözləri Prezidentin köməkçisi - Prezident Administrasiyasının (PA) İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsümov deyib.

Onun sözlərinə görə, həmin tədqiqatlardan görünür ki, ikinci dozadan 4 ay sonra həmin immunitet azalmağa başlayır: "Bunun üçün isə buster dozanın vurulması tövsiyə olunur. Azərbaycanda da bu prosedura başlanılıb. Artıq 1 milyon 200 mindən çox vətəndaş buster dozanı alıb. Hazırda da bu proses davam edir".

Arzu Qurbanzadə

Erməni cəmiyyətində son günlər daha böyük narazılıqlar, fikir ayrılıqları, qarşıdurmalara belə sövq edəcək etirazlar müşahidə olunur və bu heç də səbəbsiz deyil. Əslində, proseslər tam olaraq Azərbaycanın xeyrinə cərəyan edir, ikinci Qarabağ müharibəsinin zəfərindən sonra diplomatik müstəvidə də bir-birinin ardınca ölkəmizin əldə etdiyi qələbələr göz önündədir və bu qələbələrin fonunda etirafdan, vəziyyətlə barışmaqdan başqa çıxış yolu görməyən erməni baş nazirin mövqeyi erməni cəmiyyətində birmənalı qarşılanmır, hətta ciddi şəkildə narazılıqla qarşılanır.

Araik Arutyunyanın son günlərdə Paşinyanın sülh sazişi barədə dediklərinə, eləcə də etirafına qarşı fikir bildirməsi də bir sıra məqamlara aydınlıq gətirir. Bu zaman qədər erməni baş nazirə siyınan, arxalanan bu Araik birdən-birə nəyə görə öz dayacağına "təpik atmaq" qərarına gəldi axı? Əlbəttə, bu heç də təsadüfi deyil və demək olmaz ki, separatçıların başçısı Arutyunyan başını itirərək öz oturduğu budağı kəsir. Əksinə, indi o oturduğu budağın məhz Paşinyan tərəfindən kəsildiyini görür deyər erməni baş nazirə "təpik atmaq" qərarına gəlib. Araik dərk edir ki, Paşinyanın etirafı, sülh sazişi barədə dedikləri separatçıların şah damarının kəsilməsi, nəticə etibarı ilə də sonu deməkdir. Kimdir Araik və Ermənistanın, Nikolun dəstəyi olmadan mahiyyəti nədən ibarət ola bilər? Əslində, Araik Arutyunyan Ermənistanın Qarabağa atdığı bir fiqurdur və bu ölkənin, onun hakimiyyətinin dəstəyi olmadan fiqur belə olmaq şansını itirir. Sözsüz ki, onsuz da o özü də bu və ya başqa mənada şansını durmadan itirdiyinin fərqindədir və təpəsindən çıxan tüstü də elə buna görədir.

Təsəvvür edəndə ki, Ermənistanın gələn dəstək, yardım kəsilir, ilk növbədə göz önünə çərsiz, ələcsiz Araik və onun ətrafına yığıldığı çərsiz separatçılar gəlir. Nə ilə dolanacaqlar, necə yaşayacaqlar,

nə şəkildə mövcud olacaqlar sualı nəinki Arutyunyanı, elə bütövlükdə erməni cəmiyyətini də düşündürür. Məhz elə bu cür düşüncələr də Paşinyanı hədəfə alırlar

bununla bağlı narahatçılığı da anlaşılandır, çünki Ermənistanın baş nazirinin belə bir fikir ifadə etməsi onun məramını, məqsədini üzə çıxarır, ortaya qoyur. Əvvəla, ermə-

lanması və sülh müqaviləsinin imzalanmasında maraqlılığı, deyər erməni baş nazir Azərbaycanla sülh razılaşmasının əldə olunmasını istədiyini onsuz da açıq şəkildə

idi və bu ümidlərin də əldən alınması Paşinyana "təpik" atanların sayını artırır.

Diqqətə çatdıraq ki, müharibədən sonra, ərazilər işğaldan azad edildikdən və Azərbaycanın nəzarətinə keçdikdən sonra qeyri-ədalətli qazanc mənbəyindən məhrum olanlar maliyyə baxımından çıxılmaz vəziyyətdə qalırlar. Narkotik dövriyyəsi və qazancı ilə bağlı əlləri bağlanan separatçılar çox məhrumiyyətlərlə qarşılaşırlar. Onlara dəstək olan Ermənistan özü də indi böyük, çox böyük dəstəyə ehtiyac duyur və işğalçı ölkənin Avropa İttifaqının Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində ayrılacağına ümid etdiyi vəsaitlər alınsa belə bu vəsaitlərin separatçılara maliyyə yardımı göstərmək üçün ayrılacağı artıq heç kimin ağlından keçmir, nəinki Paşinyanın. Çünki, Avropa İttifaqı tərəfindən Şərq Tərəfdaşlığı çərçivəsində ayrılması gözlənilən vəsaitlər büdcə xərclərinə nəzarət imkanı deməkdir və bu vəsaitlərin separatçılara yardım üçün ayrılması yolverilməzdir və mümkün deyildir. Bunu dərk edən Araikin də indi atılıb-düşməsi, Paşinyana "təpik" atması əvvəlcədən də gözlənilən idi. Sadəcə, müxtəlif çıxır oyunlara burnunu soxan Arutyunyan nə zamansa oyunun qurbanına çevriləcəyini bilməli idi.

Ermənistan separatçıları ilə yükünü çiyinlərindən atır, çünki, praktik olaraq bunu daşımağa gücü qalmadığını görür və bu separatçıların "dövlət" qurmaq xülyalarının mənasız olduğunu, nəticəsiz qaldığını anlayır ki, bunun üçün də birmənalı şəkildə onlardan imtina edir. Araik isə ortada qaldığının, hətta onun özündən belə imtina edildiyinin fərqindədir. Fərqindədir ki, Paşinyan separatçılarla körpüləri yandırır və onun erməni baş nazirə qarşı son mövqeyi də buna görə belə aqressivdir. Araik Arutyunyanın məhz Nikol Paşinyanın kədri olmasının fonunda onun indi aldığı "zərbə"dən aqressivləşməsi son çırpıntılar kimi görünür. Çünki, Paşinyan-Araik toqquşması, onların bir-birinə "təpik" atması əslində, mövcud reallıqlara qarşı son immunitet hadisəsi, son müqavimət, son çırpıntıdır.

İnam Hacıyev

Atilan "TƏPİK" son çırpıntı



etiraf edib. Bir növ, Paşinyan artıq reallıqlarla barışmış, müqavimət göstərməyin mənasız olduğunu, bunun ermənilər üçün acı nəticələrini qəbul edib. Nikol Paşinyanın timsalında bütün ermənilər başa düşürlər ki, Azərbaycan Ermənistanla sülh danışıqlarına, qondarma "status" məsələsinin müzakirə obyektinə

və nəinki narazılıqları, sualları da kifayət qədər çoxdur. İndi Ermənistanın siyasi səhnəsində elə bir kor duman əmələ gəlib ki, bu yolsuzluq şəraitində nəinki Araik, heç Paşinyan özü də yol tapa bilmir. Hərçənd, bunların ikisi də birinci növbədə öz başlarını qorumağı, kürkü suya verməməyi düşünür. Məsələn, Paşinyanın reallıqları görməsi, bunun fonunda da etiraf etməsi ilə əlaqədar özünə qarşı yaranan etirazlardan ehtiyatlandığı və kürsüsünü itirməkdən də bərk qorxdığı kimi, Araik də öz varlığını tamamilə itirəcəyi qorxusu ilə yuxusunu qaçıdır.

"Qarabağa heç vaxt təkə erməni ərazi vahidi kimi baxılmayıb, həmişə erməni-azərbaycanlı birgə ərazi vahidi kimi baxılıb", deyən Paşinyan bununla açıq etiraf edib və bu öz növbəsində, onun hansısa qondarma tələblərdən vaz keçdiyini göstərir. Əbəs yerə deyil ki, erməni baş nazirinin sözləri artıq neçə gündür ki, Ermənistanda ciddi müzakirə mövzusunda çevrilib. Erməni cəmiyyətində bəzələrinin

nilər dərhal dərk ediblər ki, baş nazirin bu etirafı əslində, onun Azərbaycanla sülh razılaşması ilə bağlı danışıqlara başlayacağı anonsu kimi qəbul edilə bilər. Digər tərəfdən də bu həm də ondan xəbər verir ki, Paşinyan artıq hansısa "status" tələb etmək iqtidarında, imkanında, heç niyyətində belə deyil və bu da ermənilərin Qarabağa bağlı arzularının birmənalı şəkildə puça çıxması, bu torpaqlardan əllərini birdefəlik üzməsi anlamına gəlir. Məhz bu baxımdan Araik Arutyunyanın timsalında çıxır-bağır salanların, Paşinyana "təpik" atanların narahatlığının, narazılığının nəyə görə olduğu başa düşülür.

"Əlbəttə, biz danışıqların baş-

olmayacağı təqdirdə razılıq verir və bu da o deməkdir ki, sülh danışıqları elə "status" məsələsinə də birdefəlik tarixin zibilliyinə atacaq.

Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanımaq şərti ilə sülh sazişinə məcbur qaldığını və artıq hazır olduğunu Nikol yavaş-yavaş öz xalqının beyninə yeritməyə can atır. O, Qarabağın heç bir halda Azərbaycandan qoparılmasının mümkün olmayacağını həm etiraf, həm də elan edir. Xatırladaq ki, bu zaman qədər Ermənistanla sülhün əldə edilməsinə məhz "status" məsələsi maneə olub və nə zamansa özlərində güc toplayıb bir də Qarabağ məsələsinə gündəmə daşımaq istəyənlərin bu son ümidi

"Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Gürcüstanda səfərdə olarkən maraqlı fikirlər səsləndirib. O, Azərbaycanla avtomobil əlaqəsinin mümkünlüyünü bəyan edib: "Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin vasitəçiliyi ilə noyabrın 26-da Soçidə və dekabrın 14-də Avropa İttifaqı Şurasının rəhbəri Şarl Mişelin vasitəçiliyi ilə Brüsseldə keçirilmiş görüşlərin yekununda bu barədə razılıq əldə etmək mümkün olub". Həmçinin, Paşinyan dəmiryolunun çəkilməsinin 2-3 ilə tamamlanacağını vurğulayıb". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında siyasi şərhçi Kənan Novruzov deyib.

Onun sözlərinə görə, baş nazirin açıqlamaları bizim maraqlarımıza və regionun təhlükəsizliyinə uyğundur: "Görünür, Paşinyan artıq reallıqlarla barışmalı olub. Diqətə çəkən məqam başqadır. Belə ki, Paşinyanın sözlərinə görə, həm Soçidə, həm də Brüsseldə bu barədə razılıq əldə olunub. Son vaxtlar xüsusilə Qarabağ mövzusunda Rusiya ilə Qərbin mövqelərinin üst-üstə düşmədiyi məlumdur. Bəs necə oldu ki, onlar indi razılığa gəldilər? Xüsusilə nəzərə almaq lazımdır ki, nəqliyyat kommunikasiyalarının bərpası Moskvanın re-

Nəqliyyat kommunikasiyaları açılır?



giyondakı təsir qüvvəsinin xeyli azalması deməkdir. Əlbəttə, bunu Moskva özü də yaxşı anlayır. Elə isə, doğrudanmı, Qərb Moskvanı sıxışdırır? Buna inanmaq da çətin-dir. Ən azından ona görə ki, Bakı ilə İrəvan arasında münasibətlərin normallaşması xüsusilə Vaşinqton və Parisin regionla bağlı strateji maraqlarına uyğun deyil. Eyni ilə Kreml kimi Qərb üçün də əlverişli-si Cənubi Qafqazdakı kaotikadır.

Çünki onlar ancaq bu yolla, vasitəçilik statusu ilə bölgədəki mövcudluqlarını qoruya bilərlər. Öz işimizi özümüz görəyikse, daha hansısa üçüncü qüvvəyə nə ehtiyac var?"

K.Novruzov vurğulayıb ki, proseslərdə Türkiyənin "xeyir-dua"sının olması mümkündür. "Ankara-İrəvan münasibətlərinin yeni mərhələyə keçdiyini nəzərə alsaq, bu ehtimal gətirənlər istisna deyil. Həm

də regionda kommunikasiyaların açılması məhz qardaş dövlətin xarici siyasət kursu ilə üst-üstə düşür. Şübhəsiz, Türkiyə ilə münasibətlərin normallaşması fonunda Ermənistan hakimiyyətinin Azərbaycanla bağlı loyallıq bəyanatları səsləndirməsi o qədər də təəccüblü deyil. Ən mühüm məqamlardan biri də Paşinyanın bu bəyanatları Gürcüstandakı görüşlərdən sonra səsləndirməsidir. Doğrudur, Tbilisi regionda aparıcı aktor deyil, lakin, görünür, o da kommunikasiyaların bərpasını məqsəduyğun hesab edir. İranın hələlik susqunluğu gözləniləndir. Ancaq çox güman, yaxın zamanda Tehranın da baş verənlərlə bağlı mövqeyini görəcəyik".

Aysel Məmmədova

"Omikron"dan qorunmağın yolu açıqlandı

Koronavirusun bir neçə variantına yoluxandan sonra qrupa xas immunitetin formalaşması "Omikron" ştammindən qoruya bilər. "İki sahil"



xəbər verir ki, bu barədə rusiyalı virusoloqlar Aleksandr Butenko və Pyotr Çumakov bildiriblər.

"Virusun müxtəlif genotiplərinin birləşməsi insanlarda qrupa xas kütləvi immunitetin formalaşmasına səbəb olur. Söhbət müxtəlif genotiplərdən qorunmanı təmin edə bilməkdən gedir", - deyər Butenko qeyd edib. O izah edib ki, koronavirusun müxtəlif variantları ilə çoxsaylı təmas nəticəsində formalaşan immunitet peyvəndlərlə birlikdə COVID-19-a qarşı kollektiv müdafiəni təmin edəcək.

Çumakovun sözlərinə görə, "Omikron" ştammi mutasiyalar nəticəsində S-zülalını əhəmiyyətli dərəcədə dəyişib ki, bu da onun peyvənddən sonra əmələ gələn anticisimlərdən yan keçmək şansını artırır. "Ancaq S-zülalından başqa viruslarda bir sıra başqa antigenlər var və insan xəstələndə bütün bu antigenlərə qarşı anticisimlər əmələ gəlir. Ona görə də "Omikron"la qarşılaşanda o, artıq qorunur, çünki digər antigenlər işləməyə başlayır. Bu, qrupa xas immunitətdir. Və o, koronavirusda mövcud olan bütün antigenlər qrupuna aiddir", - deyər Çumakov izah edib.

Pandemiyaya qarşı mübarizədə ölkəmizin beynəlxalq müstəvidə liderliyini möhkəmləndirdiyi günümüzün reallığıdır və Azərbaycan digər istiqamətlərdə olduğu kimi, bu istiqamətdə də beynəlxalq miqyasda dəstəklənməkdədir. Dəfələrlə şahidi olmuşuq ki, ölkə başçısı, cənab Prezident İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyasına qarşı təklifləri, çağırışları alqışla qarşılanıb, dəstəklənib və müdafiə olunub. Artıq beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycan Prezidentinin "peyvənd millətçiliyi"nə qarşı qlobal mübarizəsini və təşəbbüslərini yekdilliklə dəstəkləyir və bu, səbəbsiz, əsassız deyil.

Dekabrın 16-da BMT-nin Baş Assambleyasında Qoşulmama Hərəkatının adından Azərbaycan tərəfindən irəli sürülmüş COVID-19 əleyhinə peyvəndlərə bütün ölkələrin bərabər, məqbul qiymətə, vaxtında və universal əlçatanlığının təmin edilməsi ilə bağlı qətnamə qəbul edilib ki, bu böyük bir uğurdur. Bu qədər mötəbər bir qurumda ölkəmiz, ölkə başçımız tərəfindən irəli sürülən təkliflə əlaqədar qətnamə qəbul edilməsi Azərbaycanın mövqeyinin nə dərəcədə güclü olduğunu isbat edir ki, bunu hər kəs çox yaxşı başa düşür. Başa düşənlər də dərk edirlər ki, bu da səbəbsiz deyil. Səbəbi isə belədir və ölkəmizin bu sahədə gördüyü işlər, uğurlu fəaliyyəti hər kəsə bellidir.

Həqiqətən də pandemiyaya qarşı mübarizədə "Azərbaycan nümunəsi" hər kəsə bir örnekdir. Bütün dünya sözügedən virus peyda olduğu zaman Azərbaycanın gördüyü tədbirləri çox yaxşı qiymətləndirir.

manın digər ölkələrdən daha aşağı səviyyədə müşahidə edilməsi təkbədlənməkdir.

Təbii ki, pandemiyanın ilk günlərindən ölkəmizdə çox düşünülmüş, məqsədyönlü tədbirlər görüldü, virusun geniş yayılmasının, fəsadlar törətməsinin qarşısı vaxtında



rirdi və indi də yüksək qiymətləndirməkdədir. Təsədüfi deyildi ki, bu barədə Ümumdünya Səhiyyə təşkilatı da bu barədə bəyan etmişdi. Qurum ölkəmizin bu qlobal bəlaya qarşı tədbirlərini alqışlayır yüksək qiymətləndirir, nümunə olduğunu belə bəyan edirdi və indi də bu qənaətdədir. Çünki, pandemiya ilə mübarizədə, insanların bu virusa, koronavirusa yoluxmasının minimuma endirilməsi istiqamətində ölkəmizin gördüyü işlər, qabaqcadan tədbirlər, bunun da məntiqi nəticəsi olan göstəricilər göz önündədir və Azərbaycanda yolux-

da alındı və bu məqsədlə, hətta Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah belə yaradıldı. Ölkə rəhbəri, cənab Prezident İlham Əliyevin pandemiyanın başladığı zamanda bu məsələyə çevik münasibət göstərməsi, uğurlu qərarları və addımları hər kəsə bellidir. Unutmaq lazım deyil ki, "Biz birlikdə güclüyük" sosial çağırışı, buna da Azərbaycan xalqının reaksiyası, yəni xalq-dövlət birliyi virusun xəstəliyin sürətlə yayılmasına siper oldu. Bu gün dünya ölkələrinin bir çoxunda koronavirusla əlaqədar acınacaqlı vəziyyətin olması

Pandemiyaya qarşı mübarizədə "Azərbaycan nümunəsi" hər kəsə bir örnekdir

fonunda ölkəmizdə vəziyyət qənaətbəxşdir ki, bu fakt özü də təkcə Azərbaycanda deyil, bütün dünyada layiqincə qiymətləndirilir. Bütün dünya şahidi oldu ki, pandemiyanın təsirinə məruz qalan imkan-sız vətəndaşlara, eyni zamanda sahibkarlara dəstək məqsədi ilə büdcədən külli miqdarda vəsait ayrıldı və verildi ki, bütün bunlar pandemiyanın zərərli təsirlərinin aradan qaldırılmasına xidmət edib. Təbii ki, pandemiyanın ilk günlərindən başlayaraq uğurla heyata



lərdə irəli sürülən məsələlər məhz ölkəmizin, ölkə başçımızın təşəbbüsü ilə reallaşdırılır. Hərəkətdə sədrliyi dövründə Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatı üçün müfəssəl və iddialı qlobal fəaliyyət planı hazırlaması, COVID-19 pandemiyasının dünyanı bürüməsi, yeni vəziyyətə Azərbaycanın cəld və adekvat reaksiyası, Azərbaycanın pandemiya qarşı qlobal səylərin səfərbər edilməsi istiqamətində irəli sürdüyü beynəlxalq təşəbbüslər Prezident İlham Əliyevin dövlətimizin nüfuzunu yüksəltməsi istiqamətində uğuru kimi səciyyələndirilir.

Pandemiya qarşısında dünya ölkələrinin əksəriyyətinin özünə qapandığı dövrdə Azərbaycan qlobal liderlik rolunu üzərinə götürdü, pandemiyanın öhdəsindən gəlmək üçün beynəlxalq həmrəyliyi və əməkdaşlığı təbliğ edən ilk ölkələrdən oldu. Dəfələrlə beynəlxalq platformalarda çıxış edən Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev bu qlobal bəlaya qarşı birləşmək, həmrəy olmaq, qüvvələri səfərbər etmək təklifi ilə çıxış edib və öz təkliflərini də irəli sürüb ki, burada məqsəd ilk növbədə insanları bu xəstəlikdən mümkün qədər mühafizə etməkdir, bir sözlə, humanizm prinsipləri başlıca məqsəddir.

Bir çox inkişaf etməkdə olan ölkədə hələ də vaksınlar əlçatan deyil, insanlar bu vaksınları əldə edə bilmirlər və bunun da acı nəticələri bellidir. Məhz buna görə də "vaksin millətçiliyi"ndən uzaq durmaq, vaksınların ədalətli bölünməsinə nail olmaq üçün hələ ilk günlərdən Azərbaycan öz təkliflərini irəli sürüb. Hər zaman Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar səviyyəsində bu mövzuya həssaslıq nümayiş etdirib. Təbii ki, bu təşəbbüslər ölkəmizə olan etimadın daha da artmasına gətirib çıxarıb ki, bunun məntiqi nəticəsini görməkdəyik.

Məhz 171 ölkənin Azərbaycanın müəllifi olduğu qətnamənin lehinə səs verməsi bunu təsdiq edir. Cari il sentyabrın 24-də BMT Baş Assambleyasının 76-cı sessiyasının illik ümumi müzakirələrində video müraciət vasitəsilə çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bir daha dünyada mövcud olan "peyvənd millətçiliyi"ni qınaması və Azərbaycan tərəfindən BMT Baş Assambleyasında müvafiq qətnamənin irəli sürülməyini elan etməsi də məhz ölkə liderinin uğurudur ki, bunu da hər kəs yaxşı başa düşür. Görünür elə başa düşüdükləri üçün də ölkəmizin, ölkə başçımızın təşəbbüsləri dəstək qazanır və müdafiə olunur.

Pandemiya ilə mübarizə istiqamətində Azərbaycanın daha bir təşəbbüsü BMT səviyyəsində yenə də dəstək q azandı. Bu fakt özlüyündə beynəlxalq aləmdə ölkəmizə sağlam etimad mühitinin formalaşdığını təsdiq edir. Azərbaycan Prezidentinin, cənab İlham Əliyevin humanitar prinsiplərdən çıxış edərək ədalətsiz bölgüyə qarşı sərt mövqeyi qlobal aləmdə rəğbətə qarşılanmaya bilməzdi. Əlbəttə ki, qarşılandı və bununla Qoşulmama Hərəkatının beynəlxalq müstəvidə daha da güclənməsinə töhfə vermiş oldu. Bu eləcə də Azərbaycanın bu hərəkətdə sədrliyinə olan müsbət münasibətin təzahürü idi. Qoşulmama Hərəkatına Azərbaycanın sədrliyinin daha bir il müddətə uzadılması da bu baxımdan təsadüfi deyildin və məhz bu münasibətin ifadəsi hesab oluna bilər. Sözsüz ki, bütün bunlar rəsmi Bakının qlobal çağırışlara münasibətdə daha aktiv rol oynayacağına gətirib çıxaracağından xəbər verir. Təbii ki, artıq Azərbaycanın lider dövlət olduğu qəbul edilir, ölkəmizin və ölkə başçımızın, cənab Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsləri beynəlxalq müstəvidə də dəstəklənir.

İnam Hacıyev

"Prezident İlham Əliyevin İtaliyanın "Il Sole 24 Ore" qəzetinə müsahibəsi həm Qərbin Postmünaqişə dövrünə töhfələrinin təmin olunması, həm də indiyə qədər tətbiq edilmiş ikili standartların qınanması baxımından olduqca uğurlu təzisləri əhatə edir. Müsahibə zamanı Avropa İttifaqının xüsusən humanitar məsələlərdə verə biləcəyi faydalar bir daha vurğulanıb, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra yaranmış yeni reallıqlar, həmin reallıqlara uyğunlaşma və qonşu olaraq yaşamağı öyrənmək kimi məsələlərdə Avropa İttifaqının rolu və səylərinin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyi bildirilib". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Züriyə Qarayeva deyib.



Ekspertin sözlərinə görə, humanitar məsələlər əsasən birgə yaşayışın təmin olunması, minaların təmizlənməsi prosesinə yardım edilməsi və kommunikasiya xətlə-

rin açılması üçün maliyyə yardımlarının göstərilməsini ehtiva edir: "Bu məqamların xüsusilə vurğulanması həm də beynəlxalq aləmə ciddi mesajdır ki, biz müharibəni bitirmişik. Artıq müharibə sonrası problemlərə baxırıq. Təəssüf ki, Ermənistan dövləti həm müharibə öncəsi, həm müharibə vaxtı, həm də postmünaqişə dövründə müxtəlif səpkidə cəna-yətlər törətmiş və Azərbaycanın o dövlət üçün yaratdığı avantajlardan yararlanmaq əvəzinə beynəlxalq hüququn prinsiplərini pozmaqla məşğul olub. Bu müsahibədə cənab Prezident məhz həmin məsələyə toxunaraq bir daha rəsmi İrəvanın və erməni cəmiyyətinin diqqətinə çatdırıb ki, Azərbaycanın yaratdığı real-
lıq əslində onların özləri üçün optimaldır və nə qədər ki, bu üstünlüklərdən istifadə etmirlər, o qədər uçuşma doğru sürətlə addımlayırlar. Məna məsələsinin vurğulan-
ması da çox əhəmiyyətli məqam-
dır. Çünki erməni tərəfi diversan-
tların qaytarılmasına qarşılıq olaraq
saxta xəritələr təqdim edərək hər
zaman olduğu kimi özlərini yenə

Azərbaycan global güc olma yolunda ciddi şəkildə addımlar atır

EKSPERT RƏYİ



dünyaya günahsız, müharibə qaydalarına əməl edən dövlət kimi tanıtmağa çalışırlar və bu minvalla masada əllərini gücləndirmək istəyirlər".

Z.Qarayeva vurğulayıb ki, bu baxımdan cənab Prezidentin minaların saxta olduğu və müharibə bitdikdən sonra 200 nəfərə yaxın insanın minalar səbəbindən həlak olub və ya ağır yaralandığını diqqətə çatdırması ölkəmizin siyasi masada aparılan saxta manevrlə-

rə qarşı tutarlı cavabı idi: "İlham Əliyev hər iki dövlətə Aİ tərəfindən təqdim edilən ianələr məsələsinə də toxunaraq, açıq şəkildə yardım paketlərinin miqdarında qeyri-bərabərlik olduğunu da diqqətə çatdırıb. Biz ikili standartların qurbanı olsaq belə yenə həm əlaqədar qurumlara, həm də Ermənistan sülh əlimizi uzatmağa davam edirik. Humanist xalq və dövlət olaraq, problemlərin həllini sülh, inteqrasiya, əməkdaşlıq me-

yillərinin yaranmasında görürük. Bu töhfələri yalnız öz ölkəmizə deyil, qonşu və region ölkələrə də təmin etməklə göstəririk ki, Azərbaycan artıq regional gücdür və global güc olma yolunda ciddi şəkildə addımlar atır. Əgər, global güclər bizim yaratdığımız geosiyasi reallıqlarla bərabər ayaqlaşırırsa, demək ki, bu pafoslu fikir deyil".

Aysel Məmmədova

Ermənistanda yeni müharibə çağırışları səslənir

Vardan Voskanyan: "Bizim yeganə düşüncəmiz güzəştə getmək deyil, növbəti müharibəyə hazırlığımız olmalıdır"



Ermənistanda mövcud olan revanşist qüvvələr deyəsən yaşadıkları ölkələrini tam şəkildə məhv etməmiş, xəritədən silməmiş öz sərəmsə çağırışlarından əl çəkmə deyil. SİA xəbər verir ki, bu dəfə "Vətən" partiyasının funksioneri, iranşünas Vardan Voskanyan feysbuk səhifəsində yazdığı sərəmsə iddiaları ilə bildirib ki, onları, yeni Ermənistanı davamlı olaraq Azərbaycana güzəştə getməyə məcbur edirlər.

O, bir az da irəliyə getməklə Azərbaycanın əzəli və əbədi əraziləri olan Qarabağın tam olaraq Bakının nəzarətinə keçməsi üçün fəaliyyət getdiyini bildirib və bunun erməni ictimaiyyəti üçün yolverilməz olduğunu qeyd edib. Onun bu kimi axmaq fikirləri isə yalnız belə qənaətə gəlməyə zəmin yaradır - bu kimi ağilsız erməni siyasətçiləri öz daşnak xarakterli düşüncələri ilə yalnız Ermənistanı deyil, adi erməni xalqını da 100%-lik ölümə doğru sürükləməmiş dincəlməyəcəklər.

Onlara növbəti dərsin verilməsi bəlkə də zərurətə çevirməyə başlayıb

Bu "insan" hələ də anlamır ki, ötən 30 ildə işğal altındakı Qarabağ heç bir ölkə tanımadı və bundan sonra da tanımayacaq, Qarabağ yalnız Azərbaycanın hüddudları kimi tanınır və bu aksiomadır. Ancaq Voskanyan, Koçaryan, Sargsyan, Ohanyan və s. kimi türk və azərbaycanlı düşmənləri

həmin reallığı heç cür qəbul edə bilmək ağılında və gücündə olduqları üçün onlara növbəti dərsin verilməsi bəlkə də zərurətə çevirməyə başlayıb.

Guya Azərbaycan və Türkiyə ikiliyinin "erməni dövlətçiliyini məhv etmək planı" ətrafında iş apardığını axmaq düşüncəsi ilə iddia edən Voskanyan unudur ki, əslində onun özü və özü kimi revanşçılar onus da tükədən asılı vəziyyətdə qalan dövlətçiliklərini ciddi təhlükə altında qoyurlar - bu kimi müharibə aparmaq çağırışları ilə.

Amma təəssüf ki, onlara gerçək Allah ağıl verməyib...

"Ona görə də bizim yeganə düşüncəmiz güzəştə getmək deyil, növbəti müharibəyə hazır olmağımızla Azərbaycanı bu müharibədə tam məhv etmək üzərində cəmləşməlidir", deyən sərəmsə erməni partiya təmsilçisi bir az da irəliyə getməklə deyib ki, xalqların müqəddəratını sülh allahı deyil, müharibə allahı təyin edir və



s. Amma təəssüf ki, onlara gerçək Allah ağıl verməyib...

Görünür, Ermənistanda bənzər "qasınanlar" çoxdurlar və belələrinin çarələrinə baxmaq üçün heç də müharibə etməyə gerek yoxdur,

sadəcə kiçik antiterror əməliyyatı ilə onları birdəfəlik susdurmaq olar. Əlbəttə ki, belə düşünməyə davam edərlərsə...

Rövşən RƏSULOV

Ermənistan hansı səbəblərdən beynəlxalq məhkəməyə verilib?

Ermənistanın işğal altında saxladığı ərazilərimizdə törətdiyi cinayətlərin - mülki infrastrukturun məqsədyönlü şəkildə kütləvi miqyasda dağıdılması (urbisid), mədəni irsin talan edilməsi, dağıdılması, saxtalaşdırılması, qanunsuz daşınması (kultursid), ətraf mühitə və bio-müxtəlifliyə vurulan zərər (ekosid), ərazilərin kütləvi şəkildə minalar və digər partlayıcılarla çirkləndirilməsi, Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində itkin düşmüş şəxslərin taleyinə aydınlıq gətirilməməsi, girov və ya əsir götürülmüş vətəndaşlarımıza münasibətdə törədilmiş müharibə cinayətlərinin araşdırılmaması, günahkarların cəzalandırılmamasının ifşa edilməsi və bu pozuntulara görə Ermənistanın beynəlxalq hüquqi məsuliyyətinin təsbit edilməsi ilə bağlı işlər davam etdirilib.

SİA-nın məlumatına görə, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin 2021-ci ilin yekunlarına dair məlumatında deyilir.

Məlumatda qeyd edilir ki,

2021-ci ilin yanvar ayında Azərbaycan Respublikası Ermənistanla qarşı İnsan Hüquqları üzrə Avropa Məhkəməsinə dövlətlərarası şikayət verib. Bu şikayətdə Azər-



baycan vətəndaşlarının insan hüquqlarının və əsas azadlıqlarının müdafiəsi haqqında 1950-ci il Konvensiyasında nəzərdə tutulmuş hüquqlarının Ermənistan tərəfindən davamlı şəkildə pozulduğunu sübut edən faktlar təsbit olunub. Sentyabr ayında isə Azərbaycan Respublikası BMT-nin 1965-ci il tarixli "İrqi ayrı-seçkiliyin bütün formalarının ləğv edilməsi haqqında" beynəlxalq konvensiya əsasında Ermənistan tə-

rəfindən Azərbaycan xalqına qarşı uzun müddət ərzində etnik təmizləmə siyasətinin aparılması faktları ilə bağlı Haaqa şəhərində yerləşən BMT-nin Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə müraciət edib.

7 dekabr 2021-ci il tarixində Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Ermənistanın, o cümlədən Ermənistan ərazisində fəaliyyət göstərən və Azərbaycanlıları hədəf alan fərdlər və təşkilatlar tərəfin-

dən irqi nifrətin təşviq etməsinə qadağan edən müvəqqəti tədbirlərə dair Azərbaycanın vəsatətini təmin edib. Məhkəmə əsaslı olaraq Ermənistan tərəfinə azərbaycanlıların insan hüquqlarının pozulmasının qarşısını almaq üçün təcili tədbirlər görməyi tapşırıb. Bu qərar 2021-ci il oktyabrın 14-dən 19-dək olan Məhkəmə dinləmələrindən sonra verilib.

Aysel Məmmədova

Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (AXCP) sədri Əli Kərimlinin siyasi fəaliyyət adı altındakı biznes maraqlarını ifşa edən faktlar kifayət qədərdir. Daha dəqiq desək, bir müddət bundan öncə AXCP sədrinin siyasəti biznesə dəyişməsi haqqında çoxsaylı sübutlar ortaya qoyulmuşdu. Dərman peraparatlarından başlayaraq, torpaq sahələrinin satışıla da məşğul olmuş Əli Kərimli önə sürülən iddiaları təkzib etməsi ilə əslində, baş verənləri təsdiq etmiş olur.

Təkzib edilməyən məsələlərə onun ailə üzvü (həyat yoldaşı) Samaranın Britaniyadakı biznesini də əlavə etmək mümkündür. Daha dəqiq desək, Əli Kərimli oğlu Tükel Kərimlinin vaxtilə xaricdə aldığı təhsilə görə xərclədiyi məbləği (80 min ABŞ dolları) də məhz biznes şəbəkələri vasitəsilə ödəyib. Əlbəttə ki, burada onun Azərbaycan əleyhinə çalışan Qərb təşkilat-

Qeyd edək ki, onun Bakıətrafı bölgələrdə villalarının da olması sübuta yetirilib. AXCP sədri isə vaxtının çox hissəsini Bakının mərkəzində yerləşən mənzilində deyil, üçmərtəbəli villasında keçirir. Hətta partiyasının toplantılarının bir çoxunu da orada təşkil edir.

Ancaq bu günlərdə növbəti bənzər faktlar daxil olmaqdadır. Beləliklə bəlli olub ki, Əli Kərimli-

yətdən ayırmaq üçün aşkar şəkildə qanunazidd əməl törədərək, dələduzluq edir, verfilərdən yayınır və s.

"Pulum yoxdur" deyərək özünü fəqir siyasətçi kimi aparır

Qisası, həm ondan pul istəyən cəbhədaşlarına "pulum yoxdur" deyərək özünü fəqir siyasətçi kimi aparır, əlavə olaraq dövləti də aldatmaqla məşğuldur.

Ancaq ortada daha bir məqam var ki, bütün bu faktlar ortada ola-ola, o cümlədən özünə cəngüdə saxlaya-saxlaya, bir neçə xarici istehsalı avtomobilə minə-minə "imkansızam" deyən Əli Kərimli hələ də ona inanan fərdləri aldaraq, zaman-zaman gah partiyasının sosial şəbəkələrdə təbliğatı üçün pula "dəhşətli" ehtiyacının olduğunu dilə gətirir, gah da səfirliklərin qapısı ağzında dilənçilik mis-siyaları həyata keçirir, bu da azmış

Sumqayıtda polis əməkdaşları bıçaqlanıb

Sumqayıtda polis əməkdaşlarını bıçaqlayan şəxs saxlanılıb. Sumqayıt şəhər prokurorluğundan SİA-ya verilən məlumata görə, dekabrın 28-i saat 20 radələrində Sumqayıt şəhəri ərazisində yerləşən "Azpetrol" yanacaqdoldurma məntəqəsinin yaxınlığında Sumqayıt şəhər polis idarəsinin əməkdaşlarına xəsarətlər yetirilərək zor tətbiq olunması ilə bağlı şəhər prokurorluğuna məlumat daxil olub.

Aparılmış araşdırmalarla müəyyən edilib ki, paytaxt sakini Ağə Əzimov qeyd edilən yanacaqdoldurma məntəqəsinin yaxınlığında əməliyyat tapşırığına əsasən həmin vaxt xidməti vəzifələrini icra edən Sumqayıt ŞPİ-nin Cinayət-axtarış şöbəsinin əməliyyat müvəkkili Xəqani Məmmədov və kiçik inspektoru Orxan Baxşəliyevə bıçaqla müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri yetirərək hadisə yerindən qaçıb.

Polis əməkdaşları tərəfindən həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Ağə Əzimov saxlanılıb.

Faktla bağlı Sumqayıt şəhər prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 315-ci (hakimiyyət nümayəndəsinə qarşı müqavimət göstərmə və ya zor tətbiq etmə) maddəsi ilə cinayət işi başlanılıb. Ağə Əzimov şübhəli şəxs qismində tutularaq istintaqa cəlb edilib. Hazırda iş üzrə istintaq davam edir.



larından da aldığı maliyyələr, o cümlədən, bank maxinasıyalarını da əlavə etsək, onun özü-özünü heç də "kasıb partiya sədri" kimi adlandırması, ümumiyyətlə, inan-dırıcı görünməz. Bütün bunlar isə inkaredilməz faktlara, sübutlara və dəlillərə əsaslanır.

Əli Kərimli dələduzluqları vasitəsilə həm partiyadaşlarını, həm də dövləti aldatmaqla məşğuldur

nin biznes şəbəkəsinə daxil olan obyektlərdən biri də Bakıda fəaliyyət göstərən və Hüseyn Seyidzadə küçəsində yerləşən və bahalı avtomobil ehtiyat hissələri satılan mağazadır. Xarici ölkələrdən gətirilən ehtiyat hissələri baha qiymətə qoyularaq, əhaliyə satılır. O da bəlli olub ki, həmin obyektlərdə Əli Kərimlinin əmisi oğlu Mübariz Kərimliyə məxsusdur. Bu işə həm də belə dəməyə əsas verir ki, Əli Kərimli öz biznesini partiya fəaliyyəti

Əli Kərimlinin artan biznes şəbəkəsi

AXCP sədri önə sürülən iddiaları təkzib etməsi ilə əslində, baş verənləri təsdiq etmiş olur

kimi dövlətdən də maliyyə yardımı tələb edir (?).

Əgər biz Əli Kərimlinin biznes şəbəkələrini və həyat səviyyəsini müşahidə ediriksə, bu zaman onun ağlayıb-sızlamaları, ümumiyyətlə anlaşılmazlıq yaradır. Məsələn, Əli Kərimli ona məxsus olan torpaq sahələrindən birini satıb cəbhəçilərin maaşlarını ödəyə və üstelik bir neçə il borsuz-xərcsiz partiyasının fəaliyyətini bu və ya digər şəkildə təbliğ edə bilər. Ancaq göründüyü kimi bunu etmir, gözünü öz tərəfindən aldadılaraq cəlb etdiyi sadəlvəh cəbhəçilərin

ciblərinə dikir.

AXCP, Əli Kərimlini yaxından tanıyanlar üçün böyük bir supermarketi xatırladır

Yadınızdadırsa, bir zamanlar "hərəyə bir "Azadlıq" alağ", "5 qəpik" və s. tipli "kampaniyalarla" sözün həqiqi mənasında dilənçilik sərgiləyirdi. Bu vasitəylə "qaz vurub, qazan dolduran" Əli Kərimli məlum Qərb səfirlikləri, ona bura-xdığı pulları vasitəsilə Azərbaycanda həm biznes qurur, həm də "ağ-layır", özünü "əzabkeş", "məzlum"

qiümində təqdim edir...

Lakin onun əsas məşğuliyyətlərindən biri də saxta arayışlar satmaqdan ibarətdir.

Avropada siyasi sığınacaq almaq istəyənlərə AXCP vəsiqəsinin satışı, eləcə də xaricdən aldığı qrantlar hesabına maddi imkanını yaxşılaşdıran Əli Kərimli istədiyinə nail olub. Artıq bir çoxları iddia edirlər ki, AXCP, Əli Kərimlini yaxından tanıyanlar üçün böyük bir supermarketi xatırladır.

Rövşən RƏSULOVA

Araikə türk atalar sözü: Gün doğmadan nələr doğar be abi!



Rusiyanın müvəqqəti nəzarəti altında qalan Qarabağdakı separatçı rejim rəhbərliyinin quldurbaşısı Arutyunyan Araik və ətrafı son vaxtlar yenidən fəallaşaraq özlərinin həyasız bəyanatları ilə suverenliyimizə, ərazi bütövlüyümüzə qarşı dil uzatmağa başlayıblar. Üstəlik, Laçın dəhlizindəki Rusiya sülhməramlılarının özbaşınalıqları səbəbindən ard-arda fransız, rus və s. ermənipərəst şovinistlərinin Xankəndiyə etdikləri qanunsuz səfərləri, görünür, separatçı quldurbaşıları əməlli-başlı həvəsləndirməyə başlayıb.

Amma onlar unutmamalıdırlar ki, bu qanunsuz səfərlərin hər birinin bədeli var və Azərbaycan belə şəxsləri qara siyahılara salmaq-la kifayətlənməyəcək. Bunun əsas cavabını cinayətkar rejim başçıları verməli olacaqlar. Vaxtilə "dqr"lərinin "əbədi" olacağına ümid edənlər indi bir qarış dəlmə-deşikdə var-gəl edirlər!

Artıq ölkəmizin siyasi-ictimai kuluvarlarında Laçın dəhlizinin girişində Azərbaycan postlarının qurulması və separatçıların dalana sıxışdırılması prosesinin hər an



başlaya biləcəyi barədə fikirlər səslənməyə başlayıb. Qısacası, bu gün Ermənistan rəhbərliyinin də Qarabağı Azərbaycanın suveren ərazisi kimi tanıdığını dolayı yollarla bəyan etməsi Arutyunyan Araiki yavaş-yavaş düşünməyə, nəticələr hasil etməyə, xüsusilə 44 günlük müharibə vaxtı "Gəncə şəhərinə raketləri mən atdırıbmışam" kimi fikri üzərində qurcalanmağa məcbur edir. Onun qaçaq yeri də olmayacaq və hədəfdə olduğunu da yaxşı qanır, dərk edir.

Amma mövzum başqadır. 44

günlük müharibənin 43-cü günündə Arutyunyan Araikin "artsax xalqına müraciətini" xatırlatmaq istədim. Beləliklə, həmin "müraciəti" olduğu kimi təqdim edərim: "43 günlük döyüşlər nəticəsində biz Füzuli rayonunu, Cəbrayıl rayonunu, Qubatl, Zəngilan, Hadrut rayonlarını itirmişik, nə isə Martuni (Xocavənd-R.) rayonundan, nə isə Əsgəran rayonundan və ən əsası da Şuşadan. Döyüşlər Stepanakertin (Xankəndinin-R.) 2-3 km-lik ətrafında baş veridi. Əgər biz eyni tempdə davam edərsək,

bütün "Artsaxı" (Qarabağı-R.) sayılacaq günlər ərzində itirəcəyik, bizim qurbanlarımız daha çox olacaq, ona görə ki, hərbi əməliyyatların cəbhə xəttindən o tərəfə keçirməyimiz əvəzəlməz nəticələrə səbəb olacaq, xüsusilə 43 gün "qəhrəmancasına" (dırnaqlar bizimdir-R.) döyüşən çağırışçılarımız baxımından. Əgər düşmənin gücləri Stepanakertə (Xankəndiyə-R.) daxil olsaydılar Əsgəranda və Martunide (Xocavənd-R.) dayanan əsgərlərin vəziyyəti dəhşətli olardı".

Bu fikirləri Arutyunyan 10.11.2020-ci ildə Arminfo-nun jurnalistlərinə boş qalmış Xankəndidə vermişdi.

Məhz bu günlərdə yenidən rusların çiyinləri arxasından xoruzlanan Arutyunyan Araikə xatırlatmaq lazımdır ki, çox da banlamasın və sülhməramlılara da çox güvənməsin. Bilmək olmaz nə baş verəcək. Türklərin yaxşı bir atalar məsəli var, deyir "Gün doğmadan nələr doğar be abi!"

RÖVŞƏN



Elcin Bayramlı

Yeni il kimin bayramıdır?

Hər Yeni il bayramı yaxınlaşanda cəmiyyətdə, mətbuatda, sosial şəbəkələrdə bəzi şəxslər tərəfindən bu bayramın bizə aid olmadığı haqda cəfəngiyyatlar baş alıb gedir. Radikal millətçilər və dinçilər başlayırlar ki, bəs bu xristianlıq bayramıdır, bizə yaddır, niyə onu qeyd etməliyik filan. Çoxları belə cavab verir ki, il dəyişir, bütün dünyada qeyd olunur, biz də qeyd etməliyik. Təbii ki, haqlıdırlar. İlin dəyişməsi bayram kimi qeyd oluna bilər və burda milli, qeyri-milli nəsa axtarmaq axmaqlıq olardı.

Lakin Qış bayramının, Şaxta babanın, Yolka bəzəmək ənənəsinin bizim çox qədim köklərimizdən gəldiyini bilsəydilər, cavabları daha sanballı olardı deyər bu kiçik yazımda məsələyə bir az aydınlıq gətirməyə çalışacağam.

Qış bayramı haqda qədim hind-çin, türk, misir mədəniyyətlərində məlumatlar var. Şaxta Baba və Yolka ilə bağlı ən qədim məlumatlar 5 min il tarixi olan Şumer mətnlərində var. Eyni dövrə aid hindlilərə məxsus müqəddəs dini-fəlsəfi biliklər toplusu olan Vedalarda da Qış bayramı haqda məlumatlar var.

Bu haqda tarixçilərin, o cümlədən istedadlı qələm dostumuz, araşdırmaçı jurnalist Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və Rusiya Jurnalistlər Birliyinin üzvü Əliş Əvəzin maraqlı tədqiqatları var. Araşdırmaçı qədim mənbələrə dayanaraq, yazır ki, qədim türklərin ən böyük bayramı dekabrın 25-nə düşən "Açı" ("acı") suyu" bayramı idi. Bu gün içərisinə açı (xaç) salınmış su ilə yuyunub təmizlənmək çox vacib sayılırdı ki, bu da Ulu Tanrıya (Tanrı xana) biətini ifadəsi idi. (Qeyd etmək lazımdır ki, bərabərtərəfli xaç qədim türk, şumer, misir və hind mədəniyyətlərində əbədiyyəti simvolizə edən müqəddəs simvol idi- E.B).

Həmin gün hər kəs evə müqəddəs sayılan, Tanrının əbədlilik rəmzi olan şam və ya küknar budağı gətirməli idi. Həmişəyaşıl olması səbəbi ilə Yolkanın dirilik, əbədlilik simvolu kimi müqəddəsləşdirilməsi tarixi isə qədim türklərdə hələ Tanrıçılıq dinindən təxminən 3 min il əvvələ gedib çıxır. Bu ağacın konus formalı olmasından dolayı onu bəzəmək və başına ulduz qoymaq Tanrıya aparan yolun bəzənməsini simvolika edir və Tanrıya qovuşmaq istəyinin nəticəsidir.

Bu ənənələr Tanrının daha qədim adı olan Yersu ilə bağlıdır. Yolkanın evə gətirilməsi Yersunun əməğanı hesab edilirdi. İnəmə görə, Tanrı Yersunun igamətgahı yerin təkində və mərkəzində yerləşib. Burada, Dünya Ağacının rəmzi olan nəhəng, müqəddəs yolka (şam) ağacı bitib. Bu ağacın altında onun hamisi sayılan, əyninə uzun xalat geymiş ağ saqqallı bir qoca əyləşib. Bu, Ülgen (Ölgen) Babadır.

Ülgen Baba çox xeyirxah qocadır, ildə bir dəfə qış vaxtı yerin üstünə çıxıb adamlara qonaq gəlir, böyük torbasında uşaqlara hədiyyələr və Yolka gətirir. Uşaqlar və böyüklər həmin yolkanın ətrafında dövrə vura-raq səhərə qədər nəğmə oxuyub şənlenirlər. Yolka o dərəcədə müqəddəs sayılırdı ki, hətta tanrıçılıq dövründə ölənlərin qəbirələrini şam budaqcıqları ilə döşəyirdilər. İndi də bizim qəbiristanlıqlar şam ağacları ilə doludur.

Şam sözünün qədim dilimizdə Tanrının adlarından biri olması da çox şeydən xəbər verir. Azərbaycanda Şamaxı, Şə(a)mkir, Şamlıq kimi toponimlərin də Tanrının şərəfinə verildiyi aydın olur. Şaman sözünün etimologiyasının kökündə də bu dayanır.

Yazımızdan aydın olduğu kimi, xristianlıqdan azı 3 min əvvələ aid olan bu bayram İsa peyğəmbərin doğuluşu və ya təqvim ilinin başlaması ilə bağlı deyil, konkret olaraq qədim mifoloji dini görüşlərimizə əsaslanır.

Miladi Yeni ilini, Qış bayramını Şaxta (Ülgen) Baba və Yolka (Şam) atributları ilə müxtəlif inancılı əksər şərq xalqlarının geniş qeyd etməsi böyük tarixi təbəddülatlar yaşamış qədim şərq sivilizasiyasının gen yaddaşından qaynaqlanır.

Kəsəsi, radikal millətçilərin bu bayramı keçirməsində heç problem qalmadı, radikal dinçilər isə onsuz da ərəblərə məxsus olanlar xaric bütün digər xalqların mədəniyyət elementlərini inkar edirlər.

Dinçilər bəşəriyyətin ən qədim bayramı olan Novruz bayramının da əleyhinə çıxırlar. Bu zəngin bayram onu qeyd edən xalqların qədim və yüksək mədəniyyətini göstərən əsas faktlardır.

Unudulmuş bayramlarımızdan biri olan Xvarna yeni eradan bir neçə min əvvəldən Qafqazdan Çinədək ərazilərdə yaşayan xalqlar tərəfindən keçirilirmiş. Qədim insanlar Novruzda olduğu kimi odun vasitəsilə Tanrıya Onun nemətlərindən qansız qurbanlar verərək minnətdarlığını ifadə edərləmiş. İndiki təqvimlə bu bayram oktyabrın 8-ə düşür.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, zəngin və qədim mədəniyyət elementi olan bayramlar cəmiyyətə böyük planda müsbət enerji verən mərasimlərdir. Onsuz da tariximiz faciələr, matəmlərlə doludur, olan qalan bir-iki bayramımızın da ləğv edilməsi arzusunda olanları anlamaq çətin-dir.

Xülasə sözümdə ondadır ki, qədimlərdə bizim olan sonradan başqalarına təhvil verib imtina etdiyimiz mədəniyyət elementlərini onlardan geri almaq əvəzinə öz kökümüzdən çıxarıb yenidən sahiblənmək lazımdır. Milli və bəşəri bayramınız mübarək!



Ərəstünün, Vergilin, Puşkinin, Ömər Xəyyamın əsərlərində geniş vəsf olunub. Tarixin bütün dövrlərində şahların sarayında şərab ən sevilən içkilərdən biri olub.

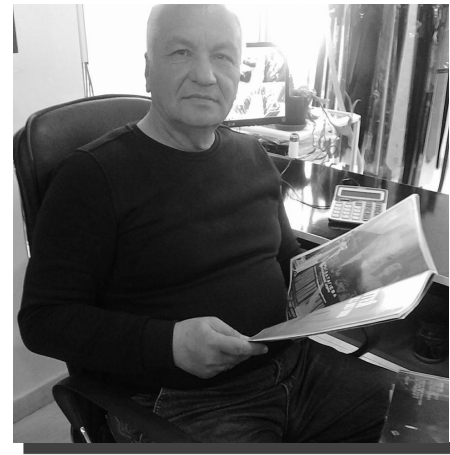
Şampan şərabını kim, harada və necə kəşf edib?

İlk şampan şərabını Nikol-Barb Kliko adlı bir qadın hazırlayıb. Fransa inqilabı zamanı dul qalmış Kliko öz biznes inqilabını yaradırdı. Özü də bu "inqilab"ı özü kimi dul qalmış qadınlarla- Jermon, Blanş və Roberlə birgə hazırlayırdı. Belə bir sual yaranır, bəs nə-



Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.



Vaxtı ilə resublikamızda 250 min hektarlıq üzüm bağlarından böyük gəlirlər götürülürdü. Bu gəlirlər milyardlarla ölçülürdü.

İttifaq dağıldıqdan və respublikamız müstəqilliyini qazandıqdan sonra kənd təsərrüfatının ənənəvi və gəlir verən, çoxillik bitkilər əkilmiş, bağlar salınmış torpaq sahələri ləğv edilmiş kolxoz və sovxozlardan kəndlilərə bölündü.

Ağır sosial vəziyyətdə yaşayan kənd əhalisi sürətlə üzümlükləri qırıb-dağıtdı və yerində birillik bitkilər əkməyə başladı. Halbuki, dünyada hektardan götürülən gəlirə görə üzümçülük 1-ci yeri tutur. Bir dəfə salınan üzüm bağı 70-80 il məhsul verir, birillik bitkilər isə hər il böyük xərclər və əziyyət tələb edir.

Beləliklə, 90-cı illərdə qısa bir müddətdə Azərbaycanda üzümçülük az qala sıfıra düşdü. Bu proses indiyədək respublikamıza on milyardlarla manat ziyan vurub. Bunu çox sonralar dərk etdik, amma indi üzümçülük bərpa etmək üçün ağır zəhmət və böyük vəsaitlər tələb olunur. İndi yenidən bağlar salınır və şərabçılıq da inkişaf edir. Azərbaycan üzümünün dünyada ən yüksək dəyərliliyə malik olmasını nəzərə alsaq, dünya bazarında yüksək qiymətə konyak və şərab məhsulları ilə çıxma bilərik. Bu sahənin dirçəlməsi dolayısı ilə ölkədə sahibkarlığın inkişafına, məşğulluğa, sosial rifahə töhfə verə bilər.

Mütəxəssislər hesab edir ki, bizim şərablar nüfuzlu "brend" olmasalar da, keyfiyyətinə görə xarici analoqlarından daha üstündür. Ekspertimiz deyir ki, bəzi şirkətlərimizin çox keyfiyyətli şərab məhsulları var. Onların konyak və şərabları bir sıra xarici ölkələrdə məşhurdur və bəzi məhsulları yüzlərlə, hətta minlərlə dollara satılır. Sovet dövründə təkə böyük üzümçülük rayonu olan Tovuzda 10-dan artıq şərab zavodu var idi. Digər üzümçülük rayonlarda da çoxlu şərab zavodları var idi. Onların çoxu 90-cı illərdə dağıdıldı.

İndi hər belə zavod yaratmaq üçün on milyonlarla manat vəsait tələb olunur. Lakin son illərdə bu sahədə böyük işlər görülür və Azərbaycan şərabçılığının keçmiş şöhrətini tezliklə qaytaracağına və dünyada ən yaxşı şərab məhsulları kimi tanınacağına şübhə yoxdur.

Elçin Bayramlı

Qədim bayramın qədim atributu: iqtisadi və bioloji faydaları



SSRİ Texniki (Şərabçılıq) Elmləri namizədi: "Bəzi konyak və şərablarımız bir sıra xarici ölkələrdə məşhurdur və yüzlərlə, hətta minlərlə dollara satılır"

Yeni il süfrəsinin ənənəvi atributlarından biri də Şampan şərabıdır. Ənənəyə uyğun olaraq yeni ilin başlamasına bir az qalmış süfrəyə oturulur və saatlar 00:00-ı göstərəndə şampan şərabı partladılır və hər kəs qədəh toqquşdurub içməklə yeni ili şən və yüksək əhvalda qarşılayır. Bu yazıda şampan şərablarının tarixinə və şərabçılığın iqtisadi əhəmiyyətinə toxunacağıq.

Önümüzdə elə şərab var ki, bizim ərgavan,

Rəngi, ətri unutturur gülləri də hər zaman,

Şöhrətində o mey sanki ruh açan bir reyhandı,

Əsli firəng yurdundandı, ləqəbi isə Şampandı.

Bütün gözəl şərablardan o şöhrətli, adlıdı,

Hansı şərab onun kimi ləzzətli-di, dadlıdı?!

Həyat verən yar ləbitək o mey şirin, təmizdi,

Özü bir az acıdırsa, mənfeəti hədsizdi.

A.Qüdsi

Üzümçülüğün və şərabçılığın qısa tarixi

Son elmi-tarixi araşdırmalara görə, üzüm bitkisinin vətəni Qafqaz və Orta Asiya hesab olunur. Arxeoloji qazıntıların nəticəsinə

əsaslanaraq üzümçülük üzrə görkəmli alim A.M.Neqrul 6-7 min il əvvəl mədəni üzümçülüğün və şərabçılığın Azərbaycan ərazilərində də geniş yayıldığını göstərib.

Qədim Roma ərazilərində arxeoloqların aşkar etdiyi uzunsov quruluşlu piyalələr təsdiq edir ki, şampan şərabları qədim romalılara belə məlum olub. Hazırda şampan şərabının vətəni Fransanın Şampan əyaləti sayılsa da, bu məsələyə yenidən baxmaq lazım gələcək.

Orta əsrlərdə Avropada üzümü qıcqırdıb şərab hazırlayıb və onu qalın butulkalarda saxlayardılar. Məhsulun saxlanma müddətini uzatmaq məqsədi ilə şərabə tərkibi şəkərlə zəngin olan "brendi" əlavə edirdilər. Bu da məhsulun butulkada təkrar qıcqırmasına səbəb olardı. Nəticədə, tərkibi karbon qazı ilə zənginləşən keyfiyyətli şampan şərabı alınardı. Ağıllı insanlar isə hər zaman təkrar qıcqırma texnologiyasını öyrənilər və ondan faydalanmağa çalışıblar.

Avropada sağlamlığın və firavanlığın rəhni sayılan üzüm bağlarının salınması günü böyük bir bayram kimi təntənəli şəkildə qeyd olunur. Belə günlərdə insanlar al-əlvan paltarlar geyirlər. Yaşlı şərabçılar qonaqları xüsusi hazırlanmış şərabə qonaq edirlər. Təzə məhsuldan yeni doğulmuş uşağın şərəfinə, onun gələcək toylarında içilməsi üçün gil küplərə şərab doldurulur və torpağa basdırılır.

Şərabların şahı sayılan, köpüklənərək piyalələrdən asıbdan şərablar Nizaminin, Homerin,

dən ancaq dul qadınlarla? Həmin dövrdə Fransa qanunlarına görə, ancaq dul qadınlara istisna olaraq öz biznesini qurmaq azadlığı verilmişdi. Dul Klikonun düşüncələri isə zamanı qabaqlayırdı. Biznes onun qanında idi. O, 1860-cı ildə yazırdı: "Biz öz enerjimiz, mübarizliyimiz və ruhumuz hesabına digərlərindən fərqli olaraq, daim dəyişən dünyada sabahı kəşf etməliydik".

Bu dul qadın öz ağılının gücü hesabına hətta Napaleon Bonapartin edə bilmədiyini edə bildi. O, heç bir "atəş açmadan", "Beynəlxalq şampan kommersiyası imperiyası"nı ələ keçirə bildi. Bonapartin belə gücü çatmadığı Rusiya və İngiltərəni bu bizneslə titrətdi.

Hətta bu qadın Napaleonun admirallarını ələ almaq hesabına, 10 000 ədəd, 1811-ci ilin məhsulu olan "Veuve Clicquot" şampan şərablarını Keniqsberq (indiki Kalninqrad) şəhərinə gətirib çıxarmışdı və indiki qiymətlərlə hər birini 100 dollardan satmağı bacarmışdı. O dövr üçün 100 dollar çox böyük pul idi. Çar I Aleksandrin süfrələrinə verilən "Veuve Clicquot" onu sözün əsl mənasında coşdurmuş və o, bundan sonra ancaq bu şərablardan içəcəyinə sadiq qalacağını bildirmişdi.

Böyük rus şairi Puşkin bu sahədə onun sadiq davamçılarından biri olub. Bununla da dünyaya ən möhtəşəm "The Widow" (Dul) qısa adı ilə qəbul etdirilmiş şampan şərabı bəxş edildi. Etiraf etmək lazımdır ki, şampan şərabını brilliant suları kimi təmiz, qüsursuz və şəffaf görmək arzusu ilə alışıb yanan xanım Kliko bu şərabın ləziz dadını, incə və oynaq qabarlıqları ilə fransızların adı ilə bəşəriyyətə bəxş edə bildi.

Hansı şərabı "Şampan" adlandırmaq olar?

SSRİ Texniki (Şərabçılıq) Elmləri namizədi Gülağa Ağazadə şampan şərablarının xüsusi texnologiya ilə xüsusi sortlardan hazırlandığını deyir. Mütəxəssisin sözlərinə görə, "Şampan" adı hazırda da bütün dünyada müəlliflik hüququ ilə qorunur və yalnız Fransanın Şampan əyalətində "Pino" üzüm sortları qrupundan olan, şəkər likö-

Yeni il süfrəsi bir ailəyə NEÇƏYƏ BAŞA GƏLİR?



Qarşıdan 31 dekabr Dünya Azərbaycanlıların Həmrəylik Günü və Yeni il gəlir. Bütün dünyada olduğu kimi, Yeni il xalqımız tərəfindən təntənəli surətdə keçirilir. Xalqımızın bir hissəsi evdən kənarda bu bayramı keçirsə də, ailəli insanların əksəriyyəti Yeni ili təmtəraqlı süfrələr qura-raq evdə keçirirlər. Bəs, orta statistik bir ailə Yeni il süfrəsi hazırlama-ğa nə qədər büdcə ayırmalı olur? SİA olaraq bu barədə paytaxt sakin-ləri arasında sorğu keçirdik. Sorğunu sizə təqdim edirik:

Paytaxt sakini Nərmine Babayeva: "Bizim evdə Yeni il süfrəsi üçün alış-verişi yal-nız həyat yoldaşım edir. Ailə-də səkkiz nəfərik. Əgər mən süfrəni hazırlayırsam, mi-nimum 150 manat büdcə la-zım olacaq".

Paytaxt sakini Oleq Qu-liyev: "Təqaüd alıram. Oğ-lumla bir yerdə qalıram. Yeni il süfrəsinə hazırlığı övladla-rım edir. Təxmini deyə bilə-rəm ki, minimum 100 manat-lıq bir büdcə normal süfrənin açılması üçün lazım gəlir".

Paytaxt sakini Bəsirə Seyidməmmədov: "Açıqı in-diye kimi hesablamamışam. Ancaq təxmini düşünürəm ki,

normal bir Yeni il süfrəsi üçün minimum 200-250 ma-nat lazım gəlir. Yeni bu məb-ləğ arta da bilər. Lakin düşü-nürəm normal bir süfrə üçün bu bəs edir".

Paytaxt sakini Rza Seyi-dov: "Açıqı deməliyəm ki, mənim ailəm yoxdur. Bunun üçün də dəqiq bir fikir deyə bilmərəm. Tək bir adam 50-60 manatla yola verə bilər. Ona görə də təqribi düşünürəm ki, ailə üçün bu rəqəm minimum 150-200 manat olar".

Paytaxt sakini Teymur Teymurov: "Mən pensiya alan adamam. Məni hazırda saxlayan xanımım və oğlum-

dur. Yeni bu işlərlə bağlı alış-verişə onlar baxır. Belə görü-rəm ki, 250-300 manatlıq ər-zaq süfrənin üzərində olur".

Paytaxt sakini Firudin Səlimzadə: "Biz ailədə iki nəfərik. Ona görə də, bizim hazırlayacağımız süfrəyə o qədər də artıq büdcə lazım olmur. Minimum 30-50 ma-natla Yeni ili keçirə bilirik".

Paytaxt sakini Esmira Ağayeva: "Biz ailədə 3 nəfərik. Belə dəqiq qiymət deyə bilmirəm. Bəlkə 50, bəlkə də 150 manatlıq bir büdcəyə ehtiyac olur. Bu, süfrəyə görə dəyişir".

Turqay Musayev

«SƏS» QƏZETİNƏ ABUNƏ OLMAQ İSTƏYƏNLƏR AŞAĞIDAKI YAYIM ŞİRKƏTLƏRİ İLƏ ƏLAQƏ SAXLAYA BİLƏRLƏR



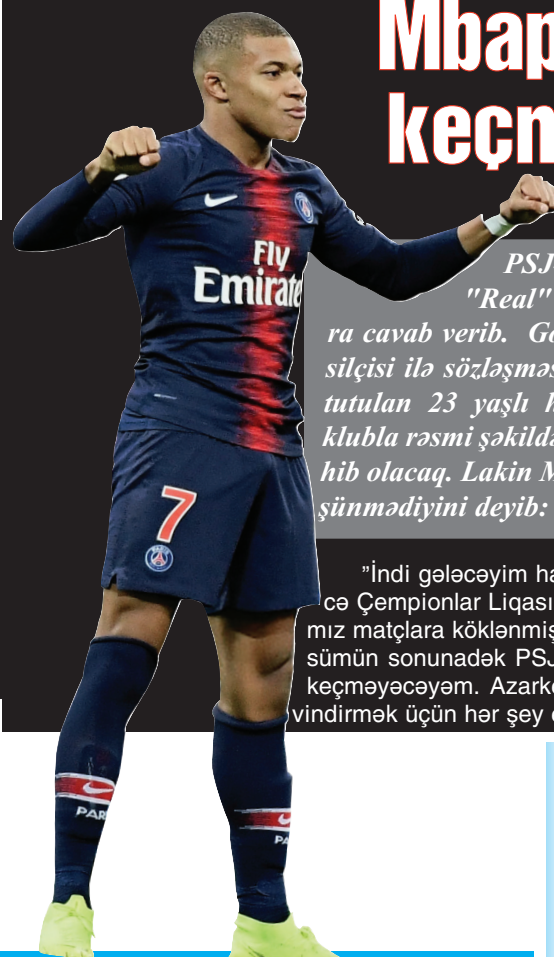
1. Azərpoçt Poçtdaşıma Mərkəzi – 0125984955, 0552004544
2. Azərmətbuat Yayım MMC – 0124411991, 0124404694
3. Səma Mətbuat Yayım – 0125940252, 0503336969
4. Pressainform MMC – 0125115191, 0504560835, 0553156002
5. Qaya Mətbuat yayım – 0125667780, 0502352343
6. Qasid Mətbuat Yayım – 0124931406, 0124938343
7. F.Ş.Ruhid Hüseynov – 0124349301, 0505357898
8. Kaspi Mətbuat Yayım – 0125106196, 0502685868
9. Ziya LTD – 0124977696, 0503067744

1 nüsxə 1 aylığı 13.20 AZN

6 aylıq 79.20 AZN

1 illik 158.40 AZN

Mbappe: "Real"a keçməyəcəyəm"



PSJ-nin futbolçusu Kilian Mbappe "Real" keçib-keçməyəcəyi barədə suallara cavab verib. Goal.com xəbər verir ki, Paris təmsilçisi ilə sözləşməsi mövsümün sonunadək nəzərdə tutulan 23 yaşlı hücumçu 4 gün sonra istənilən klubla rəsmi şəkildə danışıqlar aparmaq haqqına sahib olacaq. Lakin Mbappe hələ "Real"a getməyi düşünmədiyini deyib:

"İndi gələcəyim haqqında danışmaq zamanı deyil. Sadəcə Çempionlar Liqasında fevral ayında "Real"la oynayacağımız matçlara köklənmişəm. Dəqiq olan bir şey var ki, bu mövsümün sonunadək PSJ-də olacağam. Yanvar ayında "Real"a keçməyəcəyəm. Azarkeşlərimizi möhtəşəm çempionluqla se-vindirmək üçün hər şey etməyə hazıram".

**Baş redaktor:
Bəhrüz Quliyev**

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.
QƏZET 1991-ci il
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR
Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

**Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur**

Tiraj: 4600

Uşaqların peyvənd olunması vacibdirmi?

"Ümumiyyətlə qeyd etmək istərdim ki, əsrlər boyu virusla-rın, infeksiyaların yayılma hadisələri baş verib və bu proses hər zaman davam edəcək". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasın-da pediatri Amalya Muradova bildirib.

Onun sözlərinə görə, adətən payız-qış aylarında bu hallara tez-tez rast gəlinir: "Həmişə viruslar, infeksiyalar soyuq havalarda daha çox artır və uşaqlarda da bu hallarla tez-tez qarşılaşıq. Hava, damcı va-sitələri ilə uşaqlara yoluxurlar. Bəs bunların qarşısını necə almaq la-zımdır? Qeyd etmək istərdim ki, uşaqları viruslardan, infeksiyalardan qorumaq üçün immuniteti artırmaq lazımdır. Uşaqların yuxu rejmini, qidalanma rejmini düzgün təşkil etmək daha məqsəduyğun olardı. Mövsümə uyğun təzə meyvələrdən, tərəvəzlərdən istifadə etmək məs-ləhətlidir. Bol vitaminli ərzaqlardan mövsümündə istifadə etmək lazım-

dır. Uşaqları konser-vləşdirilmiş məhsul-lardan, ziyanlı çə-rəzlərdən uzaq tut-maq lazımdır. Həm-çinin qeyd edirəm ki, uşaqların doğulan-dan müəyyən bir vaxta qədər peyvənd edilməsi zəruridir. Öskürək, qızıl-ca, difteriya, polimət kimi xəstəliklərdən qorunmaq üçün peyvənd olunmaq vacibdir.

Ölkəmizdə davam edən koronavirus epidemiyası da bir çox xəstə-liyin artmasına səbəb olur. Düşünürəm ki, Covid-19-a qarşı müəyyən yaş üstü uşaqların da peyvənd olunması gözləniləndir".

Abutel İlhamqızı



PEDIATR AÇIQLADI